

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V opravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Ilustrati:

Enostolpna petlitvrtsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvrtsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna petlitvrtsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ovrsko 26.511,
boan.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 138.

Dardanele.

Angleško in francosko brodogradbo stoji pred težko nalogo. Pot v Carigrad po morju je težavno podjetje, in glasovi so zelo različni, ali se bode načrt posrečil ali ne.

O politični važnosti carigradske posesti danes pač nihče več ne dvomi. Če zasede ententa Carigrad — ali ga dobi pozneje Rusija ali pa se carigradsko ozemlje nevtralizira, to je v trenutku stranskega pomena, — tedaj bodo morale balkanske države očj nekoliko odpreti, ravno tako tudi za Italijo to vprašanje ni brez važnosti. Danes pa stoji v ospredju vojaško vprašanje, in na dolgo in široko se razpravlja o možnosti, če je mogoče priti po morju do Carigrada.

Takoj ob vходу v Dardanele stoji več utrdb, izmed katerih sta najvažnejši Kum-Kale na maloazijski in pa Sed-il-bar na evropski strani. Na ta dva forta so osredotočile angleške in francoske vojske svoje ognje, in kakor je razvidno iz kratkih turških poročil, ne brez uspeha. Angleži pač natančno poznajo lego utrdb, ker gotovo niso angleški admirali mižali, ko so »reorganizirali« turško mornarico. Zato je bil uspeh lahko mogoč, zlasti če pomislimo, da so streljali iz najtežjih morskih topov cele ure. Človeške žrtve so bile majhne, kar je tudi verjetno; to nam je dokazalo tudi obleganje Przemysla. Posadke v utrdbah so namreč omejene le na majhno število moštva, ker tam mora delovati top, ne človeška masa. Zato pa samo na sebi ni nemogoče, da veliki ladijski topovi ukroto utrdbe na suhem, zlasti če ni veliko priložnosti izgubljenega materiala obnavljati. Sicer tudi veliki ladijski topovi ogromno trpe, če se iz njih neprenehoma strelja, ker taki velikani se pri vsej svoji moči kmalu tako raztegnejo, da krogle ne padajo več tako natanko tja, kakor je bilo proračunano; toda Angleži imajo to ugodnost zase, da lahko svoj porabljeni in izrabljeni material obnavljajo, in to je prednost, katere ne smemo podcenjevati.

Druge velike nevarnosti so podmorske mine. V ožinah, kakor so Dardanele in Bospor, se jih lahko položi več vrst. Angleži pravijo, da bodo poizkusili mine spraviti v eksplozijo s pomočjo plavov. To namreč smatrajo nekateri za gostasno. Če po pravici ali ne, na to je odgovor težak. Sedanja vojska je prinesla že toliko razočaranj in je prevrgla že toliko navidežno neovrgljivih računov, da tudi tu presenečenja niso izključena, in vsak, kdor je pazljivo zasledoval razvoj sedanjih vojnih

dogodkov, je imel že več kot prevečkrat priliko se prepričati o tem. Možno je mine polagati s posebnimi ladjami, ravno tako jih je pa mogoče tudi poloviti. Kako se bo stvar razvila pred Carigradom, kdo naj to ve?

Tretja točka: Vojaštvo na kopnem. Gotovo je, da imajo Turki v carigradski okolici zbrano lepo armado, ki naj čuva utrdbe na kopnem; kajti tako neprevidni, da bi bili vse moštvo, kar so ga imeli na razpolago, poslali v Kavkaz in Egipt, Turki gotovo niso bili. Drugo vprašanje pa je, s kakšnimi sredstvi razpolaga turška armada pred Carigradom in če bodo Turki hoteli mesto žrtvovati obstreljevanju z morskimi strani. Vojaški krogi sodijo, da bi morala ententa razpolagati najmanj z 250.000 možmi, če hoče uspešno operirati na kopnem, in pravijo, da ententa tega ne more. Resnica bo najbrž nekako v sredi; nekaj moštva ima gotovo tudi ententa še na razpolago, ker je pot iz Indije skozi sueški prekop še prosta, in nekoliko pomoči iz Rusije tudi ni izključena, če je prav težka. Ravno kar se pa tudi sliši, da je Francija poslala večji transport.

Če se Angleži bore za Carigrad s tako vneto, da ga Rusiji ne izroče (kar bi sicer nasprotovalo Greyevim izjavam), ali zato, da Rusijo še bolj privežejo nase, o tem se naj pomeni ententa sama med seboj. Za naš vojni položaj je seveda posest Carigrada in neovirana pot skozi Dardanele, oziroma iz Rusije velike važnosti. Rusija lahko da po tej poti svojim zaveznikom ogromno množino hrane, zavezniki pa Rusiji vojnega materiala. To dejstvo bi seveda zelo podaljšalo vojne operacije na vzhodu in zahodu.

× × ×

ZAVEZNIKI HOČEJO VZETI CARIGRAD.

Rim, 2. marca. »Idea Nazionale« poroča z baje dobro poučene ruske strani: Istočasno, ko napada zvezno brodogradbo Carigrad, se tudi Rusija pripravlja, da zasede Carigrad. V Odesi je zbrana armada stotisoč mož, ki takoj odrine v Carigrad, ko si izsili prehod skozi Dardanele. Za prevoz je še veliko trgovskih ladij pripravljenih. Carigrad zasedejo tudi francoske in angleške mornariške čete, ki ostanejo tam, dokler se ne pripeljejo francoske in angleške armade v Carigrad.

POROČILO ANGLEŠKE ADMIRALITETE O OBSTRELJEVANJU DARDANEL.

Frankobrod, 2. marca. Reuter poroča iz Londona: Angleška admiraliteta raz-

glašja, da so bili pri obstreljevanju Dardanel od strani angleško-francoskega brodogradbo štiri fote prisiljeni, da so umolkli. Nato so v razdalji štirih milj očistili morje min. Dne 26. februarja so tri angleške bojne ladje plule v ožino in obstreljevale fort Dardanus. Nato so se pri Kum-Kale izkrcale čete in končno razrušile ta fort. Enako so bili uničeni topovi pri vходу v Dardanele. Vojne operacije se nadaljujejo. Naše izgube znašajo 4 mrtve in 8 ranjenih.

NAŠE BRODOVJE IN BOJI PRED DARDANELAMI.

Graški listi priobčujejo: Sotrudnik lista »Deutsche Tageszeitung« Ernst grof Reventlow piše k obstreljevanju Dardanel: Nobenega dvoma ni, da bi v Tegetthoffovem duhu izpeljan brezobziren in naden nastop avstrijskih bojnih ladij, bodisi težjih, bodisi lažjih, ali pa obojih, izredno vplival na položaj pri Dardanelah. Avstrijsko brodogradbo ni veliko, vendar pa šteje bojne ladje, torpedovke in podmorske čolne. Stanje brodogradbe je izvrstno in častnike preveča stari ofenzivni duh, ki jim ga je vdahnil Tegetthoff, bolj kot kdaj prej. Združuje se z duhom prevdarnosti in sistematičnega preračunavanja. Iz tega vzroka, bi dobro umeli, če bi se združeno sovražno brodogradbo pred Dardanelami čutilo v neprijetnem položaju. Za podjetno, čeprav majhno brodogradbo bo priložnost vsekako zapeljiva. Razmeroma majhni vzroki, bi mogli za splošen položaj povzročiti velike učinke.

ADMIRALSKA LADJA POTOPLJENA PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 2. marca. O napadu na Dardanele piše »Tasvir-i-Efkari«: V petek zjutraj ob pol 4. smo opazili 12 sovražnikovih ladij; 8 se jih je približalo do 17 km obrežju in so pričele streljati na Kum Kale in na Siad El Bahr. Polagoma so se približale tako daleč, da so se lahko opazovale z obrežja. Videli smo, kako je bila zadeta admiralska ladja; videli smo, kako se je dvignil visok stebel dima in kako da se je potapljala ladja. Nato so naše baterije še sedemnajstkrat ustrelile; 6 krogel je težko poškodovale brodogradbo. Ob pol 11. uri je odjadralo brodogradbo. Obnovljeni napad v soboto je trajal do 6. ure popoldne. (Druga poročila pravijo, da se je admiralska ladja poškodovana umaknila.)

FRANCOSKI ARMADNI ZBOR PROTI DARDANELAM.

Rim, 1. febr. »Tribuna« poroča iz Toulouse: Tu so vkrcali na mnogo prevoznih

ladij več linijskih polkov, kakor se računa, skupaj en armadni zbor. Te čete so se odpeljale proti vzhodu in so namenjene na polotok Galipoli, za utrditvami v Dardanelah. Trdi se, da se udeležijo tudi angleške, in sicer indijske čete iz Egipta, tega podvzeta.

NAVDUŠENJE V ATENAH.

»Lokalanzeiger« poroča iz Aten: Obstreljevanje Dardanel vzbuja med Grki največje navdušenje. Ljudstvo želi internacionalizacijo Carigrada. Poluradna »Patri« proglašja za veliko evropsko nevarnost, če bo Carigrad ruski.

NEZNATEN UTIS V CARIGRADU.

»Frankf. Zig.« poroča z dne 2. marca, da piše »Tanin«, da neprestano obstreljevanje Dardanel v mestu ne dela posebnega utisa. Vse življenje v glavnem mestu se vrši redno, mirno in brez razburjenja.

TURKI PRAVILJO, DA SE HOČEJO V CARIGRADU KAKOR LEVI VOJSKOVATI.

Carigrad, 2. marca. (Kor. u.) V večerajšnji seji turškega državnega zbora je prečital ministrski predsednik odlok, ki z ozirom na vojsko odloči zbornico do dne 28. septembra. Predsednik Halil slavi slovo, ki so jo pokazali poslanci in dokazali, da se turški narod oklepa v zgodovinskem trenutku svojega vladarja. Slavi zmago turške armade in upa, da se Egipt kmalu osvobodi. Sovražnik ne more proti Dardanelam uspeti; a če tudi udre kako sovražnikovo brodogradbo, se hočejo Turki v Carigradu vojskovati kakor levi in dokazati, da hočejo živeti; če umrjejo, umrjejo kakor junaki. Govorom so burno pritjevali in klicali: »Doli z Rusijo!«

TAJNA ANGLEŠKO-RUSKA POGODBA GLEDE DARDANEL.

Hamburg, 2. marca. »Hamb. Nachrichten« poročajo iz Rima: Rusija in Anglija sta pred obstreljevanjem Dardanel sklenili pogodbo, ki mora do sklepa miru ostati tajna. Po tej pogodbi dobi Rusija Carigrad in prosti dohod v Sredozemsko morje, na drugi strani pa prizna Rusija angleško suvereniteto nad Afganistanom in odstopi vse svoje zahteve v Tibetu Angleški.

Naročajte „Slovenca“!

LISTEK.

Oh tristoletnici šentjakobske cerkve v Ljubljani.

(Konec.)

6.

Strašen požar je 28. junija l. 1774. unepelil v Krakovem 51 hiš. Ogenj je preskočil Ljubljano in požgal še 58 poslopij krog cerkve sv. Jakoba. Krogel je pogorel, zvonik je bil uničen, zvonovi so se stopili, cerkvena streha je v ognju zgine. Zgorela je podoba sv. Jakoba v velikem oltarju in vsa cerkev je v notranjščini postala sajasta, dasi ni mogla zgoreti, ker je bila čvrsto zidana. Pač pa so slike na stropu in stenah toliko trpele vsled vročine in dima, da so jih morali pobeliti.

Obup in žalost ubogih pogorelcev sta bila toliko, da je ostala cerkev eno leto brez strehe. Za silo jo je ukazal l. 1775. pokriti deželni poglavar Marija Josip grof Auersperg. Božjo službo je opravljal v tej cerkvi bivši jezuit Anton Wolf z nekaterimi drugimi duhovniki, dokler ni bila ustanovljena pri Sv. Jakobu posebna župnija.

Kolegija niso več popravili, ampak so ga rajši podrli. Na njegovem mestu

Župnijska kronika.

stoji trg sv. Jakoba in dve hiši, katerih eno je sezidal P. Gabriel Gruber v letih 1776.—1780., in tako imenovana Virantova hiša, ki je nastala okoli l. 1840.² Le nekdanja gimnazija je ostala na svojem mestu z raznimi popravami, dokler tudi to poslopje, imenovano »reduta«, ni l. 1897. izginilo s površja zemlje in napravilo prostor novi šentjakobski dekliški šoli.

7.

Prošnjo, da bi se pri Sv. Jakobu ustanovila župnija, je cesar Jožef II. uslišal l. 1783. Treba pa je bilo za župnijo še marsikaj urediti, zlasti pripraviti župnišče. Prvi župnik je bil imenovan 3. aprila 1785. in 6. junija 1785. se je pričela župnijska služba božja.

Za novo župnijo je bilo treba marsikaj preskrbeti. Skrbni ključar Ignacij Friedel je nabavil prejkone na Dunaju sliko sv. Jakoba, ki je prišla morda na dražbo. Dal je zanjo 600 gold. Slikal jo je l. 1720. dvorni slikar Ivan Gotfrid Auerbach († 1753). Knjigovez Henrik Hohn je omislil sliko Brezmadežne za adventno devetdnevno. Sliko je napravil Andrej Herlein.³

L. 1788. so dobili nov veliki zvon, ki je tehtal 26 stotov. Posvetil ga je 12. junija 1788. nadškof Mihael Brigi-

¹ H. Costa: Reiseerinnerungen aus Krain, 1848. Str. 26.
² Župnijska kronika.

do, kar je bilo njegovo prvo škofovsko opravilo v Ljubljani.

Da bi pridobili za cerkev potrebni denar, so morali na vladno povelje izročiti vso nebištveno potrebno srebrnino denarnemu preizkuševalcu Frauendorferju, da jo je stopil. Srebro so vnovčili in naložili za cerkev. Med temi srebrnimi predmeti so bile nekatere umetnine visoke vrednosti. Kipa sv. Ignacija in Ksaverija iz tolčenega srebra naravne velikosti.⁴ Kip sv. Ksaverija je bil narejen v Avgšburgu leta 1660. V ta namen je daroval Gašpar Lichtstock pl. Lichtenhaimb 300 zlatnikov.⁵ Dalje so 22 kelihov skrcili na 11. Stopili so tudi 6 krasnih srebrnih svečnikov, last nemške Marijine bratovščine, poleg tega pa še razpela, Marijine kipe, monštrance za svetinje, veliki ciborij in karkoli je ostalo od odpravljenih bratovščin. Mnogo paramentov so prodali. Župni spomeničar ob tem bridkem spominu zakliče bolestno: Fridelna ni! Skrbnega ključarja Ign. Friedelna namreč tedaj več ni bilo. Gotovo bi marsikaj preprečil.

Ker smo že omenili sliko na glavnem oltarju, pomudimo se še nekoliko pri slikah. Leta 1715. so imeli v cerkvi štiri lepe slike: 1. sv. Jakoba, ki jo je naslikal Rečan Ivan Gladčič; 2. Snemanje s križa, dvornega slikarja Antona

⁴ Farna spomenica.

⁵ Historia annua Coll. Soc. Jesu Labac.

Schoonjansa, čigar je slika sv. Elizabete v nemški cerkvi; 3. sv. Ignacija, slikal Nicolao Bambini; 4. sv. Jožefa, slikal Franc Remb.

Sedaj so v cerkvi naslednje slike: 1. sv. Ignacij, 2. sv. Ana, 3. Angeli varuhi, vse tri slikal Nicolao Bambini. Slika sv. Ignacija obhaja torej že dvestoletnico. 4. Vnebovstje Marijino, slikal Matej Langus. 5. Sv. František Ksaver, slikal Peter Pavel Kühn, ki je oskrbel tudi križev pot. 6. Sv. Jožef je bržkone še stari iz leta 1715. 7. Sv. Janez Nepomčan, neznanega mojstra. Tri manjše slike: Srce Jezusovo, Srce Marijino in žalostno M. B. je naslikal dunajski slikar Josip Plank.

Leta 1827. so postavili most sv. Jakoba.

8.

V cerkvi sami kakih sto let ni bilo večjih izprememb. Zunaj cerkve pa so morali leta 1814. podreti Marijino znamenje, ker je pretil razpad. Marijino bronasto soho so shranili v cerkvi v zadnji kapeli sv. križa na listni strani, kjer je čakala 26 let. V tej kapeli je pokopan zgodovinar Schoenleben (1618—1681). Za nov Marijin spomenik so leta in leta zbirali denar. Slovesno so ga odkrili 8. sept. 1870. Stal je 14.000 gold.⁶ Da ne moti dohoda v cerkev, so ga postavili na drugem

⁶ Vrhovnik v Izv. Muzej. društva za Kr., 1895, 206.

Ogrsko pismo.

II.

S kupčijo v Budimpešti torej ni bilo nič; borza miruje, domače kupčije z žitom se sklepajo po kavarnah brez šuma, jeruzalemski tujec se tu težko spozna. Vrniti se rebus infectus po isti poti čez Stajersko ne more biti posebno interesantno, raje proti Zagrebu, središču jugoslovanstva, prestolici naše idealne skupne domovine.

Vlak drdra, hiti cele ure, na obeh straneh proge pa se širijo obširna polja, tupačam močvirnata; travniki, na katerih se pasejo črede prašičev, med katerimi maha s svojo palico njihov pastir, delajo romantične presledke ravninske enoličnosti. Te ogromne črede ogrskih prašičev pričajo, da v tej bogati deželi še ne bo tako hitro zmanjkalo živeža. Na robu travnikov ob železniški progi stoje v dolgih frontah mladi hrasti, ki v jeseni z žledovitim sadom dajejo tem čredam obilno hrano. Pozimi in na pomlad pa ogrski poljedelci odebele to živinčad s pokvarjeno koruzo in drugim škartiranim žitom, da jih bolj zdebele in stržijo zanje večje vsote. Kdor ima veliko pridelka, mu donaša dobička, kakorkoli ga obrne.

Na vseh večjih postajah ogrskih mest stoje dolgi tovorni vlaki deloma naloženi z blagom in pripravljeni za transport, deloma prazni, čakajoči pridne delavčeve roke, da jih obložijo. Velikanski prevozi so pripravljeni za vojaško preskrbo.

Dolgočasno bi bilo na svetu, ako bi bil ves tak, kakor je plano ogrsko polje. Dokler oko nese, sama ravan, nikjer vidnega konca. Pri nas pa hrib in breg, malo ravnega polja in malo gozda. Na vsakih sto korakov kaj razlike, kaj drugačnega, da ima oko zmeraj dovolj prilike občudovati vsemodro stvarstvo. Kakor naša, taka je tudi hrvatska domovina. Kakor bi odrezal, se loči ogr. zemlja od hrvatske, ko se pripelje močez Muro. Oko se ti zaiskri, srce poskoči veselja, ko stopiš na domača hrvatska tla. Ne dolgočasne bajte ogrske ravani, ampak lična sela naših seljakov, obdana z brežnim poljem in vinogradi ti pošiljajo nasproti pozdrav. Nehote primerjaš lep kos hrvatske zemlje z ogrsko enoličnostjo in naravo. Z umetnostjo človek hvali Stvarnika, ki je dal naravi lepoto in življenje.

Naprej v Zagreb!

Življenje pestro, južni temperament hrvatski prihaja do veljave. Vse drugače kakor v Pešti. To so naši ljudje, ki jih je vzgojila hrvatska zemlja in ogrelo hrvatsko solnce. To je naša kri, bi rekel Finžgar, naš ogenj. Ko gledam vrvenje ljudstva po zagrebških ulicah, mi nehoti sili na misel uganka: Kdaj bo to mesto pravo ognjišče jugoslovanske skupnosti, politična in kulturna centrala naših stremeljenj, uresničenje sanj, ki jih hočemo ne samo sanjati, ampak doživeti pod mogočnim žezlom Habsburžanov? — Na jezik mi sili Gregorčičeva beseda:

Kdaj srečno moje bo domovje?! — Srce nadja se in boji.

Prvič stojim na hrvatskih tleh in navdaja me misel, da to ljudstvo z našim mora enkrat doživeti uresničenje svojega ideala; hrvatsko - slovensko

pravo mora po teh hudih časih doživeti dan zmage.

Zagreb je vesel. Kako tudi ne, saj ravno zadnje dni prihajajo razveseljujoča poročila o zmagovitih bojih naših junakov. V hrvatskem narodnem gledališču se poje zvečer opereta »Bosonoga plesačica«. Ugodna prilika, da si ogledam gledališče, kjer uradnik za trenutek pozabi dnevne skrbi, kjer vojak-rekonvalescent pozabi napore, ki jih je prestal v vojni službi.

Ob priliki več.

Stoletnica Lattermanovega drevo-reda v Ljubljani.

Francoska armada pod vodstvom Napoleonovega pastorka, podkralja Evgena, je bila 28. septembra 1813. prisiljena zapustiti Ilirijo, le posadka na ljubljanskem gradu je še ostala, pa se je morala že 5. oktobra vdati avstrijski premoči. Veselje je vladalo v Ljubljani. Zvečer je bilo mesto do zadnje predmestne hišice razsvetljeno. Cesar Franc je imenoval feldcajgmajstra barona Lattermanna za civilnega in vojaškega guvernerja ilirskega. Dne 13. oktobra je že došel v Ljubljano. Miljo daleč sta se mu nasproti peljala pomožni škof Iv. Anton Ricci in mestni načelnik z množico drugih odličnjakov. Ljudstvo ga je pa na vsej poti veselo pozdravljalo. Francoski guvernerji so stanovali v škofiji, samo zadnji Fouché, ki je bival v Ljubljani le od 9. julija do 25. avgusta 1813., je stanoval v Zoisovi hiši. Lattermann si je izvolil za stanovanje deželni dvorec. Čudno naključje! Pred tem dvorcem je stal pred 46. leti kot mlad kadet na straži. Njegov vstop v Ljubljano je pozdravilo 72 strelcev z gradu in zvečer so meščani priredili razsvetljavo. Novi guverner se je kmalu prikupil vsem prebivalcem. Bil je prijazen in ljudomil, sovražnik vseh hinavcev in lizunov. Anonimnih priporočil ni sprejemal, kar je v uradnem listu javno povedal (»Laibacher Zeitung«, 1813., 4. dec.); oprostil je mnogo jetnikov iz francoske dobe; podpiral gledališče; na novo je obudil filharmonično družbo, ki mu je vsled tega 26. julija leta 1814. priredila podoknico; 6. novembra leta 1813. je vpostavil zopet Fr. Hadnika za gimnazijskega ravnatelja (prefekta), ki je bil leta 1809. od Francozov odslovljen; oživil je 26. septembra 1814. Kmetijsko društvo itd. V Ljubljani pa mu je bilo prisojeno le kratko delovanje, ker je moral dne 18. marca 1814. že oditi v Padovo kot poveljnik na Beneškem. Štiri dni pred njegovim odhodom je magistrat (14. marca) sklical slovesno sejo in izvolil Lattermanna za častnega meščana. Obenem je sklenil, naj se novi drevo-red, ki so ga uprav tedaj od Nemčije proti Tivoliju zasajali, imenuje Lattermannov dvored. A tudi še več let pozneje ljudje niso pozabili Lattermanna. Obnovljeni deželni stanovi so ga 15. oktobra 1821. na predlog škofa Avguščina Gruberja izvolili za kranjskega deželjana, kar je cesar dne 24. maja 1822. potrdil. Krištof Lattermann je bil rojen 14. julija 1753. v Olomucu. V 13. letu (1765.) je že vstopil v vojaški stan. Tu je hitro napredoval: leta 1768. je postal podporočnik, leta 1770. nadpo-

ročnik, leta 1773. kapitan, leta 1776. stotnik, leta 1786. major, leta 1789. radi odličnega sodelovanja pri Belgradu podpolkovnik, leta 1794. polkovnik, leta 1797. generalmajor. V bojih na Italijanskem proti Francozom je bil odlikovan z redom Marije Terezije. Leta 1800. je bil imenovan za podmaršala in je moral leta 1805., ranjen pri Marenngu, stopiti v začasni pokoj. Leta 1807. ga je cesar zopet vpoklical v vojaško službo in ga leta 1810. imenoval za tajnega svetnika, leta 1813. za feldcajgmajstra in za guvernerja v Iliriji. Po svojem odhodu iz Ljubljane 18. marca 1815. do leta 1818. je bil poveljnik na Beneškem. To leto je odšel na Dunaj kot predsednik c. kr. splošnega vojnega prizivnega sodišča. Najlepšo odliko v svojem življenju je prejel leta 1833., ko ga je cesar imenoval za vojnega maršala. Le kratko dobo je užival to čast, ker 5. oktobra leta 1835. so se mu stekle ure življenja.

Sto let je že dolga doba tudi v življenju ljubljanskega mesta. Izmed ljubljancev nihče več ne pomni guvernerja Lattermanna; ohranilo pa je njegov spomin najlepše sprehajališče ljubljansko, ki bo pričalo še poznim rodovom, da nosi ime po možu izrednih lastnosti in velikih dušnih sil.

Oddaja žita iz Ogrske.

C. kr. kor. urad poroča 2. t. m.: Z ozirom na pogajanja avstrijske vlade z ogrsko se pričakuje, da prepusti ogrska vlada nekaj zalog žita in moke. Gre pred vsem za koruzo. Da se oddajanje izpelje, je ustanovilo poljedelsko ministrstvo urad »koruzno centralo«, ki prevzema po trgovskih načelih koruzo od konzorcija, ki pooblaščen po državi nakupava na Ogrskem žito in da prepeleje blago v Avstrijo, kjer se koruzo posuši. Koruzna moka se namerava oddajati po vojni žitni centrali. Vodstvo koruzne centrale se je povečalo svetniku trgovske zbornice Fricu Mendel; račune in blagajno vodi Anglo-avstrijska banka.

Člani društev katoliških rokodelskih pomočnikov v vojski.

Do 15. februarja je bilo odlikovanih 600 članov katoliških rokodelskih pomočnikov z železnim križcem; dva sta dobila železni križ I. razreda; neki Würtemberžan je bil poleg železnega križca odlikovan tudi z zlato zaslužno svetinjo; veliko jih je odlikovanih tudi z zaslužnim križcem in avstrijsko srebrno zaslužno svetinjo. Odlikovanci so priprosti vojaki. Katoliška društva rokodelskih pomočnikov so v Nemčiji, Avstriji in na Ogrskem od 80.000 članov odposlala na bojišče do 50.000 mož; število padlih se približuje že drugemu tisoču. Na zahodu in na vzhodu, v »Scharnhorst« so našli smrt tudi Kolpinski sinovi. Veliko domov rokodelskih društev kakor n. pr. v Kolinu, Düsseldorfu, Berlinu, Stuttgartu, Krefeldu, Neussu, Linču, na Dunaju in drugod so spremenili v bolnišnice, drugi stoje prazni. Duhovnih voditeljev je gotovo dvanajstotica odrinila na bojišče. Člani, ki so še ostali doma, zbirajo darove tovaršem na bojišču. Katoliška društva rokodelskih pomočnikov v

Avstriji in Nemčiji tako sodelujejo za zmago naše pravične stvari.

Ohranjevalno spravljjanje krompirja.

Vsled velikega pomena krompirja kot živila je zlasti sedaj v vojnem času storiti vse, da se ga ohrani pred gnilobo. Kakor poroča neki nemški strokovni list, so se vršile lani in letos v Vzhodni Prusiji poizkušnje s konserviranjem krompirja s pomočjo žveplene moke, kakor jo rabimo za žveplanje grozdja proti plesnobi.

To sredstvo za ohranitev krompirja pred gnilobo je tedaj zelo preprosto, poudariti pa je treba, da učinkuje samo preventivno, to je odvračujoče. Zaradi tega je treba, da pri njegovi uporabi ves gnil ali nagnit krompir skrbno odberemo in odstranimo.

Če hranimo krompir v kleti, je sedaj najboljši čas za to, da krompir preberemo, vse gnile in nagnite gomolje odberemo in da potem zdrav krompir vložimo tako, da je varen pred gnilobo. Če hranimo krompir v zemeljskih rovih, je treba storiti to, kakor hitro nastane bolj toplo vreme, tedaj meseca svečana ali suša. Ako pa je pozimi dlje časa toplo vreme, se to lahko zgodi že prej.

Konserviranje krompirja z žveplem novo moko (s fino zmletim žveplom) so zgodni na sledeči način.

Mesto, kjer hočemo krompir shraniti, dobro ostržemo in pometemo in potem ga posipamo na tenko z žvepleno moko. Na to mesto vložimo potem kakih 20—30 cm visoko plast zdravega krompirja, ki jo potem na tenko posipamo z žvepleno moko. Ko smo to storili, vložimo zopet tako plast krompirja in ga zopet postopamo in to se vrsti toliko časa, da je shramba polna. Če vlagamo krompir pri zidu ali ob leseni steni, postopamo tudi te. Preveč žvepla se pa pri žveplanju krompirja ne sme rabiti, ker bi mu to znalo škoditi. Za 100 kg krompirja se sme porabiti samo 30 g (3 deke) žvepla, tedaj jako malo in zato najbolje, da se pri stopanju krompirja poslužimo takih žveplalnikov, kakor jih rabimo za žveplanje grozdja proti plesnobi.

Kdor nima žveplalnega meha, posluži naj se žveplalne pušice, ki je podobna oni, kojo rabimo za posipavanje peciva s sladkorno moko.

Tako spravljen krompir ne gnije skoraj nič. Poročila o krompirju, spravljenem po tem načinu lani v mokrem vremenu na Nemškem so jako ugodna.

Neki posestnik poroča, da ni našel nič, drugi, da je našel komaj 2% gnilega krompirja, maja meseca.

Samostojna Bolgarija.

»Edinstvo« od 28. februarja citira članek »Ruskega Slova«, v katerem se označuje finacijska transakcija Bolgarije z diskontnim društvom kakor rezultat med Bolgarijo in dvojevo sklenjene vojaške in politične konvencije in kjer list grozi, da bodo današnji voditelji Bolgarije morali bridko plačati tako hudodelstvo. »Edinstvo« odgovarja: Grožnje »Ruskega Slova« so zastoj in ne plaše nikogar v Bolgariji. Zastoj so tudi krokodilove solze za Slovanstvo; kajti takrat, ko je bila slovanska Bolgarija obdana in preplavljena od neslovanskih nasprotnikov, si je »slovanska« Rusija zadovoljno mela roke in ploskala. Bolgari so videli, da je tisto slovanstvo, o katerem se govori in piše sedaj, samo lepa fraza, ki v današnjem življenju nič ne velja. In ker je Bolgarija nehala verovati golim obljubam in ker vodi zgolj samostojno, svojim interesom odgovarjajočo nacionalno politiko, zato ni več vseh »slovanski Rusiji«. Mi pa nečemo biti vseh niti tem, niti onim; če bo rešitev naših narodnostnih težav zahtevala, da se združimo z Mongoli ali s Kitajci, bomo tudi tem dali roko in skupno delali z njimi. Tako daleč nas je privedla ruska politika leta 1812. in leta 1813.

Rusi in Bolgari.

Sotija, 2. marca. (Kor. urad.) Glasilo kadetov »Rječ« objavlja članek, ki napada Bolgarijo radi njene nevtiralnosti. List opozarja na zadnji bombni napad, ki naj Radoslavovo vladno opozori, da označi svoje stališče. Vladno »Narodno Pravo« opozarja na značilno namigavanje ruskega lista in pristavlja: Če je bombni napad izraz proti nevtiralnosti Bolgarije, moramo vprašati, kdo da ga je povzročil in zakaj.

Kaj je z angleške hojne ladje „Audacious“?

Amsterdam, 2. marca. Neki tukajšnji list prinaša poročilo iz »New-York Herald« z dne 15. februarja, ki trdi, da se bo prihodnji teden velika angleška bojna ladja »Audacious« zopet združila z veli-

mestu, kakor je bil prejšnji. Od starega spomenika je ostal samo stari Marijin kip.

Leta 1877. je napravila tvrdka Neuhauser nova pisana okna za 192731 gld. Precej zanemarljivo cerkev je želel prenoviti župnik Janez Rozman. Z mladeniškim ognjem se je lotil dela. Zbiral je denar pri raznih dobrotnikih in ga res nabral okroglo 30.000 gld. Dal je osnažiti vso cerkev ter jo ob vznožju s kamnom obložiti. Leta 1883. je naredil L. Widmayer nove klopi za 2570 gld.; Goršič je postavil nove orgle za 2200 gld. Vsa popravila so stala 12.000 gld. Nasledel je poveril preslikanje cerkve s freskami Juriju Šubicu za 2178 gold. Šubic je z Antonom Jebračinom leta 1886. delo dovršil. Naslikal je v štirih medaljonih na stropu cerkve sledeče skupine: Poklic sv. Jakoba apostola, Izpremenjenje na gori Tabor, Smrt sv. apostola Jakoba, Proslavljanje pred kompostelsko cerkvijo. Leta 1886. je poprava stala 21.32730 gld. Po tej prenovi je bila cerkev res lepa. Kdo bi tedaj pač slutil, da bo prej ko v desetih letih treba nove izdatne poprave?

Velikonočni potres 14./15. aprila 1895. je prizadel cerkvi hude rane. Oba pročelna zvonika sta dobila poka do tal. Podreti bi ju bilo treba in nova sezidati; pa to ni bilo mogoče, ker držita cerkveni strop. Zato so ju samo znižali do cerkvene strehe in so sezidali na južni strani poleg zakristije nov zvonik. Načrt je napravil arhitekt R.

Jeblinger, ki je prišel iz Linca. Pročelje so nekoliko poživil in na vrhu okrasili z reliefom: »Jezusovo izpremenjenje na Gori«, ki ga je napravil Ivan Zajec za 4000 gld. Hkrati so zakristijo podaljšali in vzdignili za eno nadstropje. Kjer stoji sedaj zvonik, je morala pasti stena z lepo Wolfovo fresko: Klic k poslednji sodbi (krog solnčne ure).

Z novim zvonikom je bilo treba tudi novih zvonov. Stare zvonove so prodali, in sicer velikega s 26 stoti podružnici Breg (župnija Šmartin pri Kranju), tri manjše zvonove pa v Spodnjo Besnico. Manjši trije zvonovi: es (857 kg), g (509 kg), b (304 kg) so bili iz leta 1779. Ulil jih je Janez Jakob Samassa. Odpeljali so jih 1. oktobra 1897. Plačali so 1586 gold. ali za 1 kg 95 kr. Tvrdka Albert Samassa je ulila šest novih zvonov: B 3300 kg, C 2356 kg, D 1657 kg, Es 1389 kg, G 765 kg, B 420 kg. Napisal jim je zložil knezoškof dr. Jakob Missia, ki jih je 29. sept. 1897. posvetil. Vsi skupaj tehtajo čez 170 stotov, največji skoro 60 stotov, brez kemblja. Zvonilo je melodično harmonično in je stalo s pripravami vred okrog 38.000 K. Vsa druga poprava cerkve po potresu je stala okrog 63.000 gold. Vlada je prispevala iz potresnega zaklada 38.000 gold., verski zaklad 7000 gold., ostalo župljani konvencijnim potom (36.44434 K). Delo je izvršila tvrdka Tönnies. Bog daj, da bi ne bilo treba kmalu kakih korenitih popravil.

kim brodovjem. Ladja je 15. februarja popolnoma popravljena zapustila ladjedelnico v Belfastu. »Audacious« se po nesreči, ki ga je zadela 27. oktobra ob irski obali, ni potopil, kakor se je takrat poročalo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.
Ruski napadi v zahodnih Karpatih in južno od Dnjestra krvavo odbiti. — V Bukovini.

Dunaj, 2. marca. Uradno se poroča: V Karpatih so bili v zahodnem delu odbiti številni protinapadi Rusov; obdržali smo postojanke in višine, katere so naše čete osvojile v prejšnjih bojih.

Južno od Dnjestra boji še trajajo. Tudi včeraj smo krvavo odbili sovražne napade in s tem obdržali pridobljeno ozemlje proti številno čisto premočnemu sovražniku.

Na Poljskem in v Galiciji so se vršili le artillerieski boji.

V Bukovini vlada mir.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. marca. Veliki glavni stan: Ruski napadi jugovzhodno in južno od gozda pri Avgustovu so bili brezuspešni.

Odbili smo ruske ponočne napade severovzhodno od Lomže in vzhodno od Plocka.

Najvišje armadno vodstvo.

VSI KARPATSKI PRELAZI RAZEN DUKLE V NAŠIH ROKAH.

Budimpešta, 2. marca. »Esti Ujsag« poroča z dovoljenjem vojnega poročevalskega stana: Velike sile, katere so Rusi zbrali v jugovzhodni Galiciji, zavlačujejo odločitve. Ruska uradna poročila govore o boju v Munkaču, vendar je to napačno. Pomota je nastala najbrž vsled tega, ker se vrše boji na cestah, ki vodijo v Munkač in Stryj. Povdarja se enkrat, da so vsi karpatski prelazi razen Dukle v naših rokah in da se boji z navedeno izjemo vrše izključno na galiških tleh.

PONESREČENI RUSKI PRODIALNI POSKUS.

Budimpešta, 2. marca. »A Nap« poroča s severnega bojišča: Rusi na celi karpatski fronti napadajo z nezmanjšano silovitostjo. Boji so se pričeli 17. februarja. Sovražnik je istočasno nastopil proti celi naši fronti, da bi jo prodril in tako prisilil naše čete, ki prodirajo proti Stanislawu, da se umaknejo. Ruski načrt se je pa popolnoma izjalovil.

SILOVITI BOJI NA CELI KARPATSKI FRONTI.

Iz vojnega poročevalskega stana se poroča z dne 2. marca: Velika karpatska bitka se je včeraj zopet izpremenila v velikansko borenje. Med tem, ko se je zadnje dni bojevalo le zahodno od uzoškega prelaza in ob Dnjestru, so se včeraj pričeli povsod siloviti boji. Pri Stanislawu še vedno neodločena bitka nam je včeraj prinesla nekaj uspehov. Ruska artiljerija ima tam sicer izvrstne postojanke, vendar naše težke baterije kljub temu opustoševalno učinkujejo. V obupni trdnosti Rusov se vidi splošna namera, da se velike strategične obkolitve z vsemi silami ubranijo in dosežejo zopet karpatsko črto. Kljub ogromnim človeškim žrtvam pa Rusi doslej niso dosegli niti enega uspeha.

KARPATSKA BITKA SE BO ODLOČILA NA KRILIH.

Budimpešta, 2. marca. »Esti Ujsag« poroča: Naše čete zavzemajo na gorovju Makovina sijajne postojanke, ki onemogočujejo ruske prodiralne poskuse. Velika karpatska bitka se ne bo odločila na središču, ampak na krilih. Pri Dukli smo se omejili skoro izključno le na obrambo.

BOJI V VZHODNI GALICIJI.

Berlin, 2. marca. »Lokalanzeiger« poroča: V bojih južno od Dnjestra se zdi, da sta obe stranki enako močni. Sovražnik razpolaga, kar se ne sme pozabiti, na tem ozemlju z izvrstno železniško zvezo, kar se mora na naši strani izravnati z hrabrostjo. Boj v jugovzhodni Galiciji je težak in bo, kakor vsi dosedanj veliki boji, le bolj počasi, kakor se je v javnosti o uvodnih uspehih morebiti pričalo.

BITKA PRI DNJESTRU STOJI UGODNO.

Budimpešta, 2. marca. »Pesti Hir-lap« poroča: Boji južno od Dnjestra, ki so se vsled tja poslanih ruskih ojačenj razvili v veliko samostojno bitko, potekajo ugodno.

2000 MARK NEMŠKIM BUKOVINČANOM.

Berlin, 2. marca. (Kor. urad.) Magistrat Kraljevca (Königsberg) v Prusiji je daroval pomoči potrebnim bukovinskim Nemcem 2000 mark.

ZA PROSPEH GALICIJE.

Krakov, 2. marca. Na tukajšnjem magistratu so se vršila posvetovanja, kako

dvigniti opustošene kraje k novemu življenju in napredku. Ustanovil se je poseben odbor, ki se bo pečal samo s tem vprašanjem. Župan dr. Leo je obljubil, da bo mestni stavbarski urad rad šel na roko pri sestavi načrtov za zgradbo novih domov in javnih poslopij. Povdarjal je, da se bodo morale pri tem upoštevati vse moderne zahteve glede praktičnosti in zdravstva, in sicer zlasti tudi pri kmečkih domovih ozirati se bo treba tudi iz vsega početka na zgradbo cesta, kanalizacijo, vodovode itd.

EVAKUACIJA KRAKOVA.

Zadnje dni februarja so se v Krakovu vršila posvetovanja vseh prizadetih oblasti o aprovizaciji trdnjave v slučaju obleganja. Sklenilo se je, da mora biti vsaka oseba, ki ostane v mestu, za 6 mesecev preskrbljena s hrano, vsi drugi morajo iz mesta. Občina prevzame v svojo skrb vse zaloge; vsak odrasli plača potem za celo preskrbo 65 K, večji dečki 20 K, majhni otroci pa 10 K na mesec. Mestnim in državnim uradnikom se odbije dotična vsota od plače. Mestna uprava je glede potrebnih zalog zadostno poskrbela. Z evakuacijo se začne te dni.

× × ×

RUSKA POROČILA.

Kodanj, 2. marca. Ruski vojni poročevalci izjavljajo, da bodo Nemci v bližnjih dneh z najtežjimi topovi napadli Nowogeorgiewsk, vsled česar bo trdnjava prišla v nemalo nevarnost. S tem postaja tudi položaj pri Varšavi za Ruse zelo kritičen. — »Russkij Invalid« izjavlja, da tropsporazum sedaj zbira vse svoje sile, da zada svojim sovražnikom glavni udarec. Nemci na Poljskem napenjajo vse moči, da bi vsaj toliko rodili proti Varšavi, da bi se v mestu čulo grmenje topov. Pripravljeni imajo najtežje topove. Nemški napadi so skrajno trdovratni.

K BOJEM PRI SOCHACZEVU.

Krakov, 2. marca. Listi prinašajo poročila iz »Kurjerja Warszawskiego« o opustošenih v mestu Sochaczew in njegovi okolici, povzročenih po vojnih dogodkih. V mestu samem ni ostala nobena hiša cela; na glavnem trgu so popolnoma porušene vse hiše. Tudi cerkev je v razvalinah. Kolodvorska poslopja je požar in topovski ogenj izpremenil v kup razvalin. Po celem mestu je videti sledove silnih požarov. Pa tudi okolica je silno trpela; le kraji na desnem bregu Bzure so bili nekoliko obvarovani, drugače so pa cele vasi zginile s površja zemlje. V Sochaczewu je ostalo komaj 100 prebivalcev, ki so se skozi sedem tednov skrivali po kletih in jamah.

KAJ PRAVIJO V STOCKHOLMU O MAZURSKI BITKI.

Stockholm, 28. februarja. Z ozirom na uradna ruska poročila, češ da se je umaknila ruska armada po zimski bitki v Mazuriah v popolnem redu, poizvem od nekega, ki je bil zraven, da so bežali Rusi prestrašeni brez vsakega reda, kakor da bi bili izgubili vso razsodnost. Veliko vojakov ni imelo toliko časa, da bi se bili mogli obleči in so bežali kljub mrazu oblečeni le v spodnjo obleko, torej brez hlač (aventično).

RUSIJA VPOKLICUJE DO 55. LETA.

Genf, 1. marca. Vsi ruski domobranski rezervisti prvega razreda do 55. leta, ki bivajo v Švici, so dobili pozive, da morajo do 13. marca odriniti pod orožje.

IZ ARHANGELSKA.

Amsterdam, 27. febr. »Telegraf« poroča: Neki lomilec ledu je vzdrževal do sredi januarja plovbo do Arhangelska, kjer zamrzne morje že sredi meseca oktobra. Več ladij je priplulo do 60 vrst pred Arhangelsk. Blago so deloma izkrcali. V Arhangelsku se nahajajo ogromne zaloge: 100.000 ton premoaga, več sto avtomobilov, letala in puške, ozkotirna železnica v Vologaro ne more zmagati prometa.

IZMIŠLJENO POROČILO SOVRAŽNI-KOV O RAZMERJU MED NEMČIJO IN AVSTRO-OGRSKO.

Berlin, 2. marca. (K. u.) V današnji seji poslaniške zbornice je začel kom se je izjavil poslanec Winckler (konservativec) kot predsednik proračunske komisije: Najnovejša tu sem došla številka lista »Corriere della sera« poroča, da se je brzojavilo »Daily Telegraphu« čez Kodanj iz Berlina: V proračunski komisiji poslaniške zbornice je neki poslanec ostro napadal Avstro-Ogrsko in omalovaževal vrednost zveze z njo (Smeh), in sicer med živahnim pritrjevanjem vseh ostalih poslancev. (Smeh. Klici ogorčenja. Pfuj!) Kot predsednik te komisije pribijem, da je to izmišljeno in brez vsakega temelja. (Splošno živahno pritrjevanje.) Komisija je dlje časa razpravljala o gospodarskih in o političnih

vprašanjih, ki so v zvezi z vojsko; a ni se čisto nič razpravljalo kaj takega, kar bi se le moglo v navedenem smislu tolmачiti. Edinega dejstva, da je komisijska dolgo razpravljala o vprašanjih, ki so v zvezi z vojsko; se je nekdo poslužil, da je nalagal svet. Ponavljam, poročalo se je to iz Londona z edinim, očitnim namenom, da se zastrupi zvesto zavezniško razmerje med Avstro-Ogrsko in nami. (Splošno živahno pritrjevanje.) Zbornica nato razpravlja o drugem branju proračuna notranjega ministrstva.

Podmorski boji proti Angliji.

PRVI TEDEN BLOKADE.

Francoska sodba o delovanje nemških podmorskih čolnov.

Iz Berlina, 2. marca. Pariški »Temps« piše: Gotovo je nemško brodovje se storilo, da doseže čimvečji uspeh. Kljub temu učinek ni znaten. Podmorski čolni so zadeli 10 ladij, pa vse se niso potopile, ampak več se jih je kljub torpednim strelom še precej časa vzdržalo na površini. Potopilo se je le 7 ladij in človeških žrtev je 23. Delo nemških podmorskih čolnov tedaj ni tako nevarno, kakor ono min. Lahko se tedaj reče, da vsak torpedo ne zadene in tudi vsak sunek ne potopi zmeraj ladje. Uresničevanje nemške grožnje kaže, da rušilna moč torpedov ni tako znatna, kakor se je splošno mislilo.

PREDLOGI V DRUGI AMERIŠKI NOTI ANGLIJI IN NEMČIJI.

Washington, 1. marca. »Stefani« poroča: Naznanja se, da so v zadnjih notah, kateri je vlada Zedinjenih držav poslala Veliki Britaniji in Nemčiji, sledeči predlogi:

1. Načela, ki so urejevala v prejšnji dobi nevtralnega prevažanje pogojno zabranjenega blaga (konterbande), namenjenega za civilno prebivalstvo, ostanejo v veljavi.
2. Nemčija in Velika Britanija bosta pobrali vse plavajoče mine, razum onih, ki so namenjene za varstvo njunih pristanišč in za brambo njunih obal.
3. Obe državi morata nevtralnemu ladjam preskrbeti pilote, ki jih bodo vodili in jim naznanjali razna obstoječa polja min.

ODGOVOR NEMŠKE VLADE NA AMERIŠKO NOTO.

Nemška vlada je dne 28. februarja odgovorila na ameriško noto:

1. Kar se tiče polaganja min, bi bila nemška vlada pripravljena ugoditi glede plavajočih min. Soglašala tudi s tem, da se na mine pritisnejo vladni pečati. Ne more se pa popolnoma odreči zasidranim minam.
2. Nemška vlada bi se zavezala, da bodo njeni podmorski čolni proti trgovskim ladjam katerekoli zastave uporabljali silo le v toliko, kolikor je to potrebno za preiskavo ladij. Če se bo izkazalo, da ladja pripada sovražni državi, bodo podmorski čolni nastopali po mednarodnem pravu.
3. Predlog ameriške vlade glede dovoza živil v Nemčijo je v splošnem sprejemljiv. Nemška vlada bi bila pripravljena podati izjavo, da se bodo ta živila uporabljala le za civilno prebivalstvo.
4. Končno stališče si pa nemška vlada samoobsebi umljivo pridržuje za čas, ko bo izvedela, kakšno stališče je zavzela britska vlada.

NOTA FRANCIJE IN VELIKE BRITANIJE NEVTRALNIM DRŽAVAM.

Amsterdam, 2. marca. (Kor. urad.) Jutranji listi objavljajo sledeče obvestilo francoskega poslanika v Haagu: Vladi Francije in Velike Britanije sta izjavili nevtralnimi državam: Nemčija je izjavila, da tvori Kanal, kakor tudi severno in zahodno obrežje Francije, kakor tudi vode, ki obdajajo britske otoke, vojno ozemlje in je uradno naznanila, da se uničijo vse sovražnikove ladje, na katere tu zadenejo in da se tam nahajajo v nevarnosti nevtralne ladje. To pomenja, da nameravajo torpedirati ne glede na varnost moštva in posadke vsako trgovsko ladjo, ne glede na to, pod kakšno zastavo da vozi. Ladja, ki napada, o tem ni mogče dvomiti, je odgovorna in dolžna, da dožene značaj ladje in kakšno blago da vozi, predno ladjo zapleni ali uniči, in da zavaruje listine ladje. Kak nemški podmorski čoln tega ne more storiti. O zaplenjenih ladjah ne razsoja sodišče, ne vodi moštva, ki bi se podalo na ladjo, ne uporablja zadostnih sredstev, da bi se mogle nazločevati nevtralne in sovražnikove ladje; moštva in potnikov ladje, ki jo namerava potopiti, ne vzame na krov, da bi bili na varnem, kar ne odgovarja mednarodnim predpisom glede na vojne običaje napram trgovini med vojsko. Sovražniki Nemčije so zato prisiljeni, da vrnejo mlo za nedrago in da preperečijo s svoje strani uvoz in izvoz vsakega blaga v Nemčijo in iz Nemčije. To izvedeta Anglija in Francija tako, da niso v nevarnosti ladje in življenje nevtalcev in nevojskujočih se držav, natančno po načelih človeštva. Angleška in francoska vlada sodita,

da sta upravičeni, da ustavita vsako ladjo, o kateri se sodi, da vozi blago, ji namenjeno sovražniku ali ki naj bi bilo njegovo, in da jo odvedeta v svoja pristanišča. Ladje in blago se ne zapleni, če tega ne sklene sodišče. Z ladjami, ki so se prej odpeljale, se postopa, kakor se je z njimi postopalo do zdaj.

NEMSKA JAVNOST ZADOVOLJNA Z NOTO ZDRUŽENIH DRŽAV.

Berlin, 2. marca. (Kor. ur.) Časopisje je zadovoljno z ameriško noto, ki dokazuje, da hoče Amerika biti pravična koristih obeh vojskujočih se velesil. Amerikanski nasveti so sprejemljivi za obe stranki.

TROSPORAZUM PROTI POSREDOVALNIM PREDLOGOM.

Stockholm, 2. marca. »Svenska Dagbladet« poroča iz Pariza: Tu vlada splošno mnenje, da zavezniki ne bodo trpeli nobenega načina spremljevanja za trgovske ladje.

PET ANGLEŠKIH PARNIKOV POGREŠANIH.

Berlin, 28. februarja. »Vossische Zeitung« poroča iz Hamburga: Glasom poročila v listu »Times« nimajo v zavarovalnem uradu »Lloyd« že dolgo časa nobene vesti o celi vrsti parnikov. Če do srede ne prispejo, jih bo smatrati za izgubljene. To so parniki: »Glemoran« (2812 registriranih ton), ki je odplul 26. decembra iz Tyne v Legors; »Therese Heymann« (2393 reg. ton), ki je odplul na Božič iz Tyne v Havano; »Ashdene«, ki je odplul 3. januarja iz Londona v Tyne; »Niggen«, ki je odšel 21. decembra iz Aleksandrije v Barcelono; »Cignus«, odplul 13. novembra iz Grimsby v Severno morje. — Belgijski parnik »Renies« (3099 ton), ki je bil sedaj v nemški upravi, je nasel pri Black Midensu.

ZOPET DVE LADJI POTOPLJENI.

Turin, 2. marca. »Stampa« brzojavljajo iz Londona: Nemška pomožna križarica »Prinz Eitel Friedrich« je potopila francosko ladjo »Jean«, ki je obsegala 2270 ton in angleško ladjo »Kildanton« (1785). Moštvo je rešeno.

ANGLESKA JE KUPILA VSE ARGENTINSKO ŽITO.

Rim, 2. marca. Iz poučenih krogov se poroča: Tukajšnja trgovska zveza je dobila obvestilo, da je Angleška kupila vso argentinsko žetev 1916. (Morda 1915? Op. ured.)

PRI ZIERIKZEELANDU UBILA MINA 15 OSEB.

Amsterdam, 2. marca. (Kor. urad.) Iz Haaga se poroča: Danes dopoldne je vrglo morje na obrežje pri Zierikzeelandu mino, ki je razpočila in ubila 15 oseb. Tudi pri Westkapelle je bila vržena neka mina na obrežje.

PRI DIEPPEJU POTOPLJEN ANGLEŠKI PARNIK?

Lyon, 2. marca. (Kor. urad.) »Le Re-publicain« poroča iz Dieppeja: Mornariško upravo v Dieppeju je obvestil v petek popoldne čuvaj svetilnika pri Ailly, da je bil torpediran neki angleški parnik 15 milj od Dieppeja. Neki angleški parnik se je takoj odpeljal na pomoč, a ni dobil drugega od torpediranega parnika, kakor neko desko, ki je ležala šele nekaj časa v vodi.

FRANCIJA ZAPLENILA ČILSKI PARNIK.

Turin, 28. februarja. Iz San Rema telefonirajo: Pri Marseillu je zaplenilo francosko vojno brodovje s solitrom naloženi v Benetke namenjeni čilski vojni transportni parnik »Rancagna«.

RAZBURLJIV BOJ AEROPLANA S PODMORSKIM ČOLNOM.

Berlin, 25. februarja. »Tägliche Rundschau« poroča: »Daily Mirror« opisuje bitko med nemškim podmorskim čolnom in angleškim aeroplanom. Prošlo soboto so zapazili pri Doveru neki podmorski čoln. Neki angleški aviatik se je podal takoj, da ga poišče, in zares ga je kmalu nato zagledal. Pa podmorski čoln je, kakor se je dalo sklepati iz neprestanega menjavanja smeri, opazil, da je sovražen letalec v bližini. Vendar pa se mu ni posrečilo, da bi se ognil zasledovanju. Toda bombe, ki jih je lučal letalec, so svojo gibčno tarčo zgrešavale. Tedaj se spusti mnogo bolj v nizavo, da bi mogel boljše zadeti. Nenadoma pa se odpre na podmorskem čolnu stolpič na poveljniškem mestu in dva mornarja pričeta streljati proti letalu, čigar krili je predrl dvajset strelcev. Aviatik se je zopet dvignil v višave ter vrgel še pet bomb, ki so pa tudi padle poleg cilja. Podmorski čoln se je nato spustil pod vodo ter izginil v mraku, ki je padal na morje, oziroma v razburkanem valovju.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

Prestolonaslednik v Pulju.

Iz Pulja se poroča: V ponedeljek dopoldne ob 11. uri se je z dvornim posebnim vlakom pripeljal v Pulj prestolonaslednik. Na kolodvoru so ga pozdravili civilni in vojaški dostojanstveniki. Ko je dvorni vlak privozil na kolodvor, so na vseh ladjah razobesili zastave; pozdravni strel je izostal. Prestolonaslednik se je nastanil na »Lacromi«. Opoldne je bil dîner na ladiji »Viribus Unitis«, zvečer pa v mornariški kazini.

Asquit o položaju.

London, 2. marca. (Kor. ur.) Asquith je predlagal v poslaniški zbornici, naj se dovoli nov kredit 250 milijonov funtov (nad šest tisoč milijonov kron). Izjava nadalje, da so izdatki za vojsko poskočili na dva milijona funtov (nad 48 milijonov kron) dnevno, a Anglija in britska država je trdnješe kot kdaj odločena, da zmagovito konča vojsko. Podjetje proti Dardanelam je skrbno pripravljeno in zasleduje določen smoter v političnem, stratežičnem in v gospodarskem oziru. Minister se norčuje iz takozvane nemške blokade Anglije in izjavi, da so sklenili zavezniki nastopiti z nasilnimi odredbami, s katerimi se name-rava preprečiti sploh vsak uvoz ali izvoz kakršnega koli blaga v Nemčijo. Obžalujemo, če se s to odredbo nadlegujejo nevtralne države, a pomislijo naj, da nismo mi takega načina vojskovanja povzročili. Asquith opozarja na govorice o miru in konča: »Zdaj ni čas, da se govori o miru.«

Bolgarija protestira, ker je Donava zaprla z m. nami.

Sofija, 2. marca. (Kor. ur.) »Agence Tel. Bulgare« poroča: Ministrski predsednik je izročil poslanstvu Avstro-Ogrske, Rusije in Srbije noto, s katero protestira radi posledic, ker so v Donavi zasidrane mine, ki so zahtevale že žrtve. Poslanik prosi, naj pri svojih vladah posredujejo, da se zagotovi po Donavi prosta plovba. (Razumljivo je, da se bolgarska vlada obrača na vse vojskujoče se podonavske države, ker noče, da bi se dvomilo o njeni nevtralnosti. Dejstva pa ta nota ne izpremeni, da so mine, za katere se gre, izključno ruske ali pa srbske.)

Perzija se oborožuje.

»Reichspost« prinaša po milanskih listih iz Teherana: Novo Rusom in Angležem sovražno ministrstvo je predložilo parlamentu zahteve po višjih oboroževalnih kreditih. Zahteva 180 milijonov.

General Pau v Petrogradu.

Petrograd, 2. marca. General Pau je danes dospel semkaj. Na kolodvoru ga je mnogobrojno občinstvo navdušeno pozdravljalo.

Japonsko-kitajski spor.

Milan, 1. marca. Listi poročajo iz New Yorka: Japonske čete so zasedle severno od Port Artura Mačano in Fuču, ki ležita na kitajskem ozemlju. Japonci javljajo, da morajo v navedenih krajih štiti japonski trgovinski naselbini.

AMERIKA PROTI JAPONSKI.

Washington, 2. marca. Pariški »Herald« poroča: Ker so dosednji posredovalni poskusi Zedinjenih držav ostali brez uspeha, bo ameriška vlada prav kmalu podala uradno izjavo o japonskih zahtevah proti Kitajski.

JAPONSKA ZAHRTNOST.

Petrograd, 2. marca. »Nowoe Wremja« poroča iz Pekina: Japonska je trojnemu sporazumu sporočila samo 11 svojih zahtev, 10 pa jih je zamolčala. Zato je razumljivo, če je v nepoznanju stvari Sazonov izjavil, da japonske zahteve ne zadevajo neodvisnosti Kitajske in rusko-angleških interesov. Pekinški »Daily News« pričakujejo, da bo Japonska skoro umaknila svoje ostale zahteve, ker jih ni sporočila tropsporazumu.

JAPONSKA ODKLANJA VSAKO POSREDOVANJE.

Kopenhagen, 2. marca. Uradni list japonske vlade objavlja vladno izjavo, da ne bo dovolila, da bi kaka tretja sila nastopila kot posredovalka v kitajsko-japonskem sporu.

TUDI FRANCOSKA SE JE ZGANILA.

Pariški »Herald« prinaša z dovoljenjem francoske cenzure, da Francoska, v kolikor ji je znano besedilo, ne more odobravati japonskih zahtev.

Nizozemska hoče biti pripravljena.

Berlin, 26. februarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Amsterdam: Glasom uradnega obvestila namerava nizozemska vlada predložiti parlamentu zakonski načrt, po katerem bo mogla, ako treba, poklicati pod orožje naborni letnik 1916 ter odrediti, da se zopet vpokličejo tudi starejši letniki, ki so že odpuščeni iz službe.

Svarilo Italijanskemu časopisu.

Rim, 2. marca. Oficijozni »Giornale d'Italia« prosi vse liste, da opustijo vsako razpravljanje o vprašanjih zunanje politike in prepustijo vladi vso odgovornost za vse odredbe, ki jih bo zahteval blagor domovine.

Italijanske priprave.

»Reichspost« piše pod tem naslovom: Na koncu ponedeljkeve seje italijanske zbornice je ministrski predsednik Salandra predložil zakonski načrt, ki se tiče gospodarske in vojaške obrambe Italije. »Tribuna« poroča, da obsega načrt odredbe pri vohunstvu in kazenska določila za prestopke proti konterbandi, nadalje omejitve tiskovne svobode v tem smislu, da se lahko prepovedo poročila o vojaških gibanjih.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Zmagovit boj v Champagni. — Osvojene postojanke v Argonih.

Berlin, 2. marca. Veliki glavni stan: Obnovljeni zopet z močnimi silami podvzeti napadi v Champagni so se izjalovili večinoma že vsled našega ognja s silovitimi sovražnikovimi izgubami. V bližnjih bojih na posameznih krajih smo povsodi zmagali. Naše postojanke so ostale trdno v naših rokah. V Argonskem gozdu smo osvojili več jarkov, ujeli smo 80 sovražnikov in zaplenili pet metalcev min. Krvavo so bili odbiti nočni napadi na Vangnois. V Vogezih smo držali trdno, kar smo priporili zadnje dni, dasi je sovražnik ljuto napadal. V sinočnih francoskih napadih severovzhodno od Cellesa je imel sovražnik posebno velike izgube.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Geni, 2. marca. Francosko uradno poročilo dne 28. februarja se glasi: Pri Dixmuidenu je belgijska artiljerija razbila dve utrdbi. Na desnem bregu Ysere je belgijska pehota zasedla neko pristavo. Belgijko letalo je metalo bombe na obrežni kolodvor v Ostende. Nemci so iznova obstreljevali Reims. Izstrelili so kakih 60 granat; nekaj jih je padlo na katedralo. V Champagni smo znatno napredovali. Včeraj na večer smo zavzeli dve nemški utrdbi, eno severno nad Perthes in drugo severno nad Beausejour-jem. Pridobili smo na terenu med tema dvema točkama in severozahodno od Perthesa. Zadnje dni se je vdalo nad 1000 nemških vojakov. Iz višin ob Mozeli poročajo o živahnem artiljerijskem ognju. V Woivre miren dan. V Vogezih smo v okolici Hartmannsweilerkopfa nekaj napredovali.

Ob 11. uri ponoči se poroča: V Beccourt pri Albertu smo z ognjem zadržali nemški napad. Sovražnik je bombardiral Soisson z 200 granatami. V Champagni smo odločno napredovali na celi bojni fronti. Severno od Perthesa smo odbili protinapad, obdržali včeraj zavzeto utrdbo in razširili svoje postojanke, ker smo zasedli nove strelske jarke. V vseh šumah med Perthesom in Beausejour-jem smo pridobili ozemlja. Včeraj smo severozahodno in severno od Beausejour-ja pridobili 2000 metrov strelskih jarkov. Ta dobiček se danes znatno širi. V enem samem strelskem jarku je pustil sovražnik 200 mrtvih. Zaplenili smo strojno puško. Ko so dospeli zadnje vesti, je boj pod ugodnimi pogoji še trajal. V Argonih smo pri točki 283, zahodno od Bourevilles-a vzeli okoli 300 metrov strelskih jarkov. Sijajen infanterijski napad nam je omogočil, da smo pri Vauquolju zavzeli rob planote, na kateri se dviga vas. V Vogezih smo pri La Chapelotte, 3 kilometre od Celles-sur-Plaine, popolnoma odbili precej živahen nemški naskok.

Boji v Vogezih.

Berlin, 2. marca. Zasebna poročila iz Genta potrjujejo, da so Nemci znatno pridobili na ozemlju v zahodnih Vogezih. Francozi so pri poskusu, da bi se zopet polastili Blamonta in Bianville, izgubili nenavadno veliko vojakov.

Iz Curiha poročajo: V začetku februarja so Nemci po osvojitvi Hirzsteina in Hartmannsweilerja pričeli operirati v dolini Lauch. Gne 13. februarja so zavzeli višine Hilsen in Obersengern, nato Lengern in Remspach. Od Münstra se je pričel napad proti posto-

jankam, katere so imeli Francozi okoli Münstra v posesti že od septembra. Zadržno soboto so Nemci z naskokom zavzeli Reichackerkopf in južno od tega Müllbach. V ponedeljek so zasedli goro Hohrod. Od tedaj so Nemci čez Stofferweier prodrli še dalje proti zahodu.

Preustroj belgijskega ministrstva.

Berlin, 2. marca. »Lokal - Anzeiger« poroča iz Bruselja: Kakor naznanja »Belgique« iz zanesljivega vira, je belgijski ministrski predsednik Brookville odložil vojni portfelj ter prevzel zunanje ministrstvo. Vojni minister bo general Michel, poveljnik trdnjave Namur. Čedalje bolj se širi tudi glas, da bo Carton de Wiart imenovan za belgijskega poslanika pri Vatikanu. Te osebne izpremembe so zelo važne in dokazujejo, da hoče belgijska vlada imeti na najvažnejših mestih svoje najboljše diplomate.

Nabiranje tretjega kanadskega kontingenta.

Ottawa, 2. marca. Odgovarjajoč na interpelacije, stavljene nanj v spodnji zbornici, je pravosodni minister Hugues izjavil, da se nabori za tretji kanadski kontingent vrše na zelo zadovoljiv način, kakor to izhaja iz naborne statistike. Če bi bilo treba, bi se lahko sestavili v štirinajstih dneh trije nadaljnji kontingenti.

Slavka v Glasgowlu.

London, 2. marca. (Kor. urad.) »Times« poroča iz Glasgowa: Na shodih stavkajočih delavcev so vodstva strokovnih društev opozarjala stavkujoče delavstvo na resnost položaja. Kljub temu stavkujoči niso bili voljni, da prično zopet delati. Na dveh med šestimi shodi se je sklenilo, da se prične takoj zopet delati, na ostalih shodih se ni nič sklenilo. Upajo, da slede stavkujoči svetu vodstev in da čez nekaj dni delavstvo preneha stavkati.

Z juga.

URADNO POROČILO O OPERACIJAH NA JUŽNEM BOJIŠČU.

Dunaj, 2. marca. Uradno se poroča: Na južnem bojišču je položaj neizpremenjen.

Namestnik generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NOVI LJUTI BOJI OB ALBANSKO-ČRNOGORSKI MEJI.

London, 1. marca. Z Aten se poroča: Ob albansko-črnogorski meji se ljuto vojskujejo. Turki podpirajo z denarjem in blagom vstaške Albance, ki so napadli črnogorsko obmejno stražo, ki je morala tu in tam zapustiti svoje postojanke. Pristaši Essad paše, ki so nameravali osvoboditi Drač, so bili odbiti. Drača Albanci sicer še niso vzeli, a zasedli so vse griče, ki obdajajo mesto.

AVSTRIJCI LETAJO NAD SRBIJO.

Budimpešta, 2. marca. Naši letalci preletavajo skoraj vsak dan severno Srbijo in obveščajo o položaju. Pred dnevi so prileteli naši letalci nad Belgrad. Metali so listke v mesto, na katerih se je poročalo o sijajni Hindenburgovi zmagi v Mazurii. Ob Savi je sicer mirno.

Razna poročila.

REPUBLIKANCI PROTI DIKTATURI NA PORTUGALSKEM.

Pariz, 2. marca. (Kor. urad.) »Journal« poroča iz Lizbone: Republikanski direktorji je predlagal v seji, v kateri so razpravljali o političnem položaju, naj se ovadijo vsi ministri sodišču, ki so kršili ustavo. Republikanski odbori so pozvani, naj nastopijo proti diktaturi vlade.

POŠKODOVAN FRANCOSKI PODMORSKI ČOLN V TIRENSKEM MORJU.

Turin, 2. marca. Iz Grosseta poročajo, da so včeraj ponoči med otokoma del Iglio in pristaniščem Santo Stefano v Tirenskem morju našli francoski podmorski čoln, ki je bil močno poškodovan.

USTRELJEN PORTUGALSKI POSLANEC.

Lizbona, 2. marca. Poslanec Cardoso je bil pred poslopjem republikanskega direktorja ustreljen. Bil je takoj mrtev.

TURKI IZGANJAJO FRANCOSKO REDOVNIŠTVO.

Atene, 26. februarja. Tukajšnji poročevalski urad naznanja: Vsled naredb iz Carigrada je moral valj v Smirni izdati odlok, s katerim se izženejo člani zavezniških kongregacij, ki so večinoma delovali v školah. V petek se je iz Smirne odpeljalo 97 francoskih redovnic in redovnikov v Pirej. Med izgnanci so bile zastopane šole sijonskih gospá, sijonskih očetov, bratov lazaristov in sester previdnic. Zasebne

šole in človekoljubni zavodi so dobili dovoljenje, da ostanejo v Smirni.

PET OSEB USTRELIL, KER SO MU HOTELI PODRETI HIŠO.

Rim, 1. marca. »Tageblatt« poroča iz Rima: V po potresu porušenem mestu Cucculo je hotel mestni inženir, da se podre neka hiša. Lastnika hiše je to tako razburilo, da je ustrelil inženirja, dva vojaška, policijskega komisarja in neko damo. Morlec se je nato zaprl v svojo hišo, ki je zdaj oblega policija.

Odlikovanje v III. armadnem zboru.

Srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda so prejeli: Narednik Luka Potokar, rač. podčastnik I. razreda Andrej Slapar, četovodji Alojzij Kikel in Alojzij Žužek, deseteniki Jožef Meglen, Štefan Peternel, Anton Pleško; Fran Stermljan, Mihael Štrukelj, infanteristi Ivan Galič, Fran Gerber, Karol Grobeljšek in častniški sluga Jakob Kuk; vsi od 17. pp. — Četovodja Jožef Golob od 47. pp. — Računski podčastnik I. razreda Jožef Deberski, četovodja tit. narednik Vincenc Majcen, četovodja Jožef Znidaršič, desetenika tit. četovodji Ivan Agrež, Ivan Vigec, desetenik Anton Kržan, poddesetenik Jurij Otorepec; vsi od 87. pp. — Četovodje Jurij Gašparič, Viktor Krulj, Jožef Rutar, Ludvik Volarič, desetenika Alojzij Gorkič, Edvard Križman, poddesetenik Ivan Krapeš; vsi od 97. pp. — Četovodja Leopold Filipič, 5. drag. polk. — Četovodja Ivan Virant, 7. top. polk. — Desetenik Franc Stožir, 8. top. polk. — Podlovce Alojzij Fon, 20. lovski bat. — Hrabrostno svetinjo II. razreda so prejeli: Narednik rez. infanterist Oskar Kavčič, četovodja tit. narednik Ignacij Kek, četovodja Karol Koračin, korporali Franc Jazbec, Franc Koder, Andrej Komoca, Ivan Sovre, poddesetenik tit. korporal Martin Frigelj, poddeseteniki Franc Cenin, Jakob Perovšek (stot. trobentač), Ivan Rakovec, Mihael Rozman, Ivan Skumac, Franc Verčnik, inf. tit. poddesetenik Jožef Sušnik, enol. prostovoljec med. Ivan Melišnik, infanteristi Ivan Bolka, Ivan Burkelca, Jakob Černe, Ivan Dežman, Tomaž Dobravec, Blaž Festajn, Anton Galič, Jožef Glavič, Anton Gorenc, Andrej Jekla, Pavel Martinšek, Ivan Prelesnik, Jožef Razboršek, Štefan Slejko, Ivan Vodnik, Anton Zakrajšek in čast. sluga Franc Remec; vsi od 17. pešpolka. — Deseteniki Stanko Cvikli, Franc Tržan, Franc Ulaša, orož. mojster III. razr. Ivan Arzeničnik, poddeseteniki Henrik Polivka, Karol Pucl, Franc Vinček, infanteristi Jožef Belej, Matija Fekonja, Anton Gajšek, Andrej Hrovat, Anton Jernejšek, Ivan Jurkošek, Filip Kobola, Mihael Kosi, Ivan Kotnik, Mihael Kresnik, Ivan Ogrinc, Franc Jazbec, Avgust Vodopivec, Jožef Žebec in Ivan Žerovnik; vsi od 87. pp. — Četovodja Ivan Piščanc, desetenik Ivan Šepić, poddesetenik Rudolf Klos, infanteristi Mihael Colja, Matija Fuguro, Ivan Furlan, Jožef Peršič, Anton Požar; vsi od 97. pp. — Rač. podčastnik Ivan Petrič in lovec Vincenc Kurent od 7. lov. bat.

Dnevne novice.

— Letošnja poljska letina. Deželni odbor se je brzojavno obrnil do pristojnih ministerstev na Dunaju z nujno prošnjo, da se po možnosti kmetiskim črnovojnikom dovoli, da pridejo za časa poljske obdelave domov v svrhu temeljitega obdelanja svoje zemlje.

— Linški škof obolel. »Wiener Abendblatt« poroča: Škof Hittmair, ki je obiskal nedavno ujetniški tabor pri Mauthausenu, od takrat ni več zdrav. Minuli petek so poklicali k škofu primarija dr. Dobererja. Škof je obolel na mrzlici. Vse kaže, da je škof obolel na pegastem legarju.

— Kuratorji za vpoklicane. Pravosodno ministrstvo je 17. t. m. odločilo, da imajo na podlagi odloka z dne 23. oktobra sodišča imenovati kuratorje, da se tako omogoči dvigovanje denarja za vpoklicane. Da se izplačila olajša, naj sodišče v vsakem slučaju obvesti tudi izplačilni poštni urad, da je postalo izplačilo stilo kuratorja za dvigovanje denarja.

— Rdeči križ. Njega črni križ. Vlada presvetli gospod nadvojvoda Franc Salva-tor je deželnemu pomožnemu in gospej-nemu društvu Rdečega križa na Kranjskem za brzojavna voščila povodom Najvišje podelitve zaslužne zvezde častnega znamenja za zasluge za Rdeči križ z vojno dekoracijo blagovolil izreči svojo najsrčnejšo zahvalo.

— Usposobljenostni izpiti pod orožje pozvanih učiteljev. C. kr. kor. urad poroča: Naučno ministrstvo je dovolilo, da smejo tisti učitelji, ki nameravajo v pomladanskem roku položiti usposobljenostni izpit in ki bodo takrat že v vojaški službi, prej biti dopuščeni k izpitu. Čas v vojaški službi naj se zaračuna, kakor da bi učitelji poučevali.

+ **Sestanek hrvatskega sabora.** »Die Drau« poroča, da se sestane hrv. sabor meseca junija, in sicer za kratek čas, da votira proračunsko indemiteto in podaljša finančno pogodbo. (S tem tudi podaljša 69. paragraf, oziroma kakor imenujejo Hrvat, »nagodbenu krpicu«.)

+ **Umeščen** je bil na župnijo Vodice dne 1. marca č. g. Peter Janc, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

— **Iz Tomske v Galiciji se je oglašil** 15. februarja rezervist 27. domobranskega polka Franc Birtič z Laverce. Pet mesecev in pol ni bilo nobenega glasu o njem, sedaj je pa dobila njegova žena že dve dopisnici. Na zadnji ji piše: »Predraga žena! Najprvo Te prav srčno pozdravim. Novega ni nič posebnega. Zdrav sem, hvala Bogu, kakor upam, da ste tudi Vi doma. Pisma ne vem, ako bom dobil kaj sem, težko, kakšno dopisnico piši, bo bolj gotovo prišla. Sedaj bodo božični prazniki, pa bodo bolj tihi. Vas pozdravljam in poljubim vse skupaj.« — Iz kijevske vojaške bolnišnice se je oglašil z dopisnico materi Rudolf Mencelj iz Novega Vodmata pri Ljubljani.

— **Ivan Cvajnar iz Vrja pri Medvodah**, 27. domobranski pešpolk, 3. stot., piše svojemu prijatelju v Ljubljani: »Kostow, 13. jan. »Dragi prijatelj! Naznamim Ti, da sem bil 30. avgusta ranjen v desno roko in potem ujet; sedaj sem daleč v Rusiji. Rana se mi je zacelila, samo roka me še boli, da težko pišem; drugače sem zdrav in se nam prav dobro godi, samo dolg čas je in denarja mi je zmanjkalo, da ni tobaka in nobene druge stvari. Domov sem tudi že pisal, pa ne vem ali so dobili ali ne. (Do danes še ne.) Tudi ne vem, če Ti dobiš to pismo. Ako ga dobiš, Te prosim, da naznaniš mojim staršem in jim pošlješ moj naslov. Reci jim, da mi pišejo, kje da sta brata; ali sta zdrava ali ranjena. Tebi srčna hvala za prijaznost in piši mi kaj. Želim biti zopet doma in pri Tebi. Srčno Te pozdravlja iz daljave prijatelj Ivan Cvajnar, Ostr. Verwundet Militär Spital Nr. 70. Rostow, aDon, Rusland.«

— **Iz seznama izgub št. 132.** Nadporočnik Jernej Maks, 27. pp., 10. stot., iz velikovške okolice, ujet; stotnik Salcher Pavel, 17. pp., 4. stot., iz Trsta, ujet; nadporočnik Sufaj Emanuel, 17. pp. ranjen; Turek Anton, gažist, 3. črnovojniški pp., ranjen.

Za cerkvene zборе. Znani in prijavljeni skladatelj č. gospod Franc Ferjančič, podvodja v ljubljanskem semenišču, je zložil »Litanijske sv. Jožefa« za mešani, oziroma tudi eno-, dvo- ali troglasni zbor, ki so izšle ravno kar v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani. Cena za izvod znaša 30 vin., po pošti 5 vin. več. Po teh litanijah bodo segli vsi cerkveni kori, da bodo na praznik sv. Jožefa in druge primerne praznike nudili nekaj novega, izvirnega in zares lepega na polju cerkvene glasbe.

— **Fresl se posveti poljedelstvu.** Znani češko radikalni posalnci Vavrac Fresl se je posvetil poljedelstvu. Lani je kupil v Trebstowu na Češkem posestvo in se namerava iz Plzna preseliti tja na kmete. Fresl je že poslanec od leta 1901. Zadnja leta je deloval v Plznu kot časnikar.

— **Uradno odobrena »Avstrijska vojna kuhinjska knjiga«**, katero je spisala Gisela Urban, je izšla pred par dnevi. Velja 80 vin. Obsega 100 vojnih kuharskih receptov in poleg tega 75 receptov, ki so namenjeni za bolnišnice in oskrbo bolnikov.

— **Ladjedelnica v Trzinu zopet odprta.** Vodstvo ladjedelnice je izdalo v soboto razglas, da se ladjedelnica odpre zopet v ponedeljek, 1. marca. V delo se sprejmejo vsi delavci, razven 40, katerih vodstvo na noben način ne sprejme več.

— **Zapisovanje predmetov, ki vsebujejo dušik.** Kor. urad poroča, da se morajo naznaniti zaloge gotovih predmetov, ki vsebujejo dušik. Domobransko ministrstvo je izdalo odlok, kako naj se porabijo navedeni predmeti.

— **Na pegastem legarju je obolelo od 21. do 27. m. m. v naši državni polovici 432 oseb.**

— **Vojni davek za premožne.** Na Reki so cel teden popisovali osebe, ki imajo nad 20.000 K letnega dohodka. Te osebe bodo morale plačati posebni vojni davek, katerega bo proračunal posebni davčni davek.

— **Polom uradniškega konsumnega društva v Mariboru** je popoln. Društvo ima 17.000 K doiga, razporejen je pa še samo 200 K. Aretirali so poslovodjo vpo-kojenega davčnega upravitelja Alojzija Belšaka, ker je falsificiral račune.

— **Gorske čevlje za naše vojakel** Nabiralnica darov vojno oskrbovalnega urada za slovenski del dežele v Gorici (Gosposka ulica 6) je razposlala naslednji oklic: P. n. Podpisana slovenska nabiralnica se zopet obrača na slovensko javnost z iskreno prošnjo. Našim vojakom, posebno onim, ki se bore v goratem karpatskem ozemlju, primanjkuje gorskih čevljev. Zato se je c. in kr. vojno oskrbovalni urad obrnil tudi na našo nabiralnico, naj bi zbirala gorske čevlje, tudi že nošene, da se po-

šljejo našim vojakom na fronto. Uljudno prosimo, zbirajte po možnosti take gorske čevlje in jih pošiljajte na podpisano slovensko nabiralnico. V imenu naših vojakov že v naprej priručna hvala! Gorica, dne 1. marca 1915. — Za »Nabiralnico darov vojno oskrbovalnega urada za slovenski del dežele v Gorici, Gosposka ulica 6«. — Irma Fonova, načelnica l. r. Gizela Kremžarjeva, tajnica l. r.

— **Umril** je v Zagorju na Pivki Anton Marinčič, ugleden posestnik in zvest mož naše stranke. Padel je čez skalo in si zlomil hrbtenico. Naj v miru počiva!

— **Litanije sv. Jožefa** za mešani, oziroma tudi eno-, dvo- ali troglasni zbor. Zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin., po pošti 35 vin. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Ti napevi se bodo popolnoma udomačili in peli v vseh slovenskih cerkvah. Cerkevni pevski zbori jih bodo zato z veseljem sprejeli in se jih pridno posluševali.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu** ima svoj redni občni zbor dne 6. marca t. l. v prvi sobi graške »Čitalnice« (Klosterwiesgasse 5, I.) ob pol 8. uri zvečer z običajnim sporedom. Odbor prosi, da se ga člani udeležijo v obilnem številu.

— **Otvorjen promet na progi Trbiž-Jesenice.** Proga Trbiž-Jesenice se je dne 28. februarja otvorila. Vlaki vozijo sicer še počasi, a zapreke kmalu popolnoma odstranijo, ker dela na progi nad 1200 delavcev. Vlaki vozijo z dvema strojema, da prevozijo zamujene točke.

— **G. Andrej Gabršček** je bil tudi pri novi razpravi pred goriskim okrožnim sodiščem oproščen, ker je tudi to pot dokazal, da je bila obtožba radi razžaljenja avstrijske vojske neutemeljena.

— **Mešanje petroleja z vodo.** Piše se nam: V sled notice glede varčevanja s petrolejem je neki naš naročnik takoj poskusil z mešanjem petroleja z vodo in dosegel lep uspeh. Začetkoma je luč sicer nekoliko nagajala, steni ni hotel goreti in plamen je prasketal, potem pa je zmešan petrolej svetil boljše kot nemešan. Važno je pa sledeče: Petrolej se z vodo ne zmeša, ampak plava na površju, zato se mora napraviti le toliko tekočine, zmesi, kolikor jo naenkrat gre v svetilko, sicer se pri nalivanju zgodi, da voda in petrolej ne prideta v množini 100 : 25 v svetilko. Ker večina svetilk št. 8 in 11 drži približno pol litra vsebine, se nasvetuje sledeče mešanje: Pol litra čiste vode zavri, potem vsuj v krop 15 dek navadne seveda čiste ne smetne sode, postavi ta krop na stran, da se popolnoma ohladi. Ta lug deni, ko je mrzel, v posodo za petrolej ali naravnost v svetilko ter prideni 1 osminko litra (1 frakelj) petroleja in to zmešaj. — Na ta način se ti petrolej, ki stane sedaj liter 60 vin., poceni za dobro polovico. Računajmo 1 osminko litra petroleja 8 vin., 15 dek sode 3 vin., kurjava 1 vin., skupaj za pol litra 12 vin. Voda, v petrolej nemešana, sicer ne zgori, pač pa dá petroleju večjo trpežnost. Treba je še preizkusiti, če zadostuje, da se voda s sodo rabi za večkrat in se le petrolej priliva ali pa je treba delati vsakokrat svežo zmes. Tudi glede tega, se bodo delale preskušnje in bomo takoj, ko se to dožene, poročali.

— **Umril** je v Gorici kontreadmiral v p. Kamil vitez Hemiquez. Pogreb z vojaškimi častmi je bil v soboto. Pokopali so ga v št. Andrežu.

— **Nesreča.** 15 letni Albert Cotič, ki služi pri peku Gajerju je v soboto šel s petroleiko v skladišče. Po nesreči si je razlil petrolejko, vnela se je obleka in deček se je zelo ožgal. Prenesli so ga v bolnišnico.

— **Iz ruskega ujetništva** je pisal gosp. Anton Sfiligoj, ki je sredi decembra odšel na severno bojišče kot desentnik 27. domobranskega polka. G. Sfiligoj je poslovodja knjigarne Katol. tisk. društva v Gorici. Dne 28. januarja so ga prepeljali v mesto Kazani ob Črnem morju. Pravi, da tam je sicer mrz, a ne posebno hud. Zdrav je, a hudo je, ker od doma ne dobi nobenih poročil. — Iz ruskega ujetništva je pisal tudi rez, praporščak 4. bos. polka g. Leopold Pleš iz Devina. Nahaja se v Tobolsku.

— **Pred c. kr. izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Gorici** se prično izpiti usposobljenosti v ponedeljek, 12. aprila. Pravilno opremljene prošnje naj bodo v rokah ravnateljev saj do konca marca.

— **Vreme na Goriškem.** V nedeljo in ponedeljek je bilo na Goriškem krasno solnčno vreme. V nedeljo je bilo v dolini še nekoliko vetra, po hribih pa lepo toplo. Na Sv. Gori je bilo popolnoma toplo. Kmetje delajo ponoči in podnevi. Pretečne noči so vozili na polja gnojnico in zasipali krompir. Bož daj, da bi to vreme ostalo trajno!

Ljubljanske novice.

Ij **Prestolonaslednik mimo Ljubljane.** Danes ponoči okoli polnoči se je peljal iz Pulja nazaj na Dunaj naš prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef.

Ij **Socialni kurz S. K. S. Z.** V ponedeljek zvečer se je v prijaznih prostorih glasbenega društva »Ljubljane« v hiši gospe Jenkove na Jurčičevem trgu zopet začel socialni kurz. Zbranih je bilo kakih 40 poslušalcev in večinoma poslušalk. Dr. Krek, ki bo vodil socialni kurz, ga je otvoril z zanimivo tvari- no. Govoril je o »Vplivu vojske na papirnat denar«. Govorilo zanimiva tvari- na v času, ko lepega zlata ne vidiš, ljudje pa v nevednosti srebrni drobiž zakopavajo v zemljo. Govornik je po- ljudno razložil ustroj avstrijskega denarnega prometa in njene voditeljice avstro-ogrške banke in pojasnil, da papirnat denar doma pri nas samih ne more priti ob veljavo, pač pa da je v tujini že zgubil na ceni, kar je razvidno na preračunjevalnih kurzi, ki jih objavlja naša pošta. Govorilo se je o posledicah, ki jih bo to znižanje imelo na uvoz tujih držav v našo državo in našo domačo produkcijo. Dr. Krek pravi, da bo gotova posledica vojske to, da se bomo tudi po vojski nekaj let morali zadovoljiti z bolj črnim kruhom, pri- prostejšo hrano in — obleko, kar vse ne bo škodilo. Poslušalci in poslušalke so z veliko vnemo in vedoželjnostjo po- segali v razgovor, kar zagotavlja, da ima v telh vprašanj in odločitve bogatih časih vsakdo obilo vprašanj, ki ga ali mučijo ali interesirajo. Socialni kurz je bil živo potreben, zato smo prepriča- ni, naše krščansko delavstvo in nič manj ne tudi inteligenca zvesto zaha- jala in vneto sodelovala pri tem social- nem tečaju. Prihodnji ponedeljek go- vori zopet dr. Krek o važnem vpraša- nju. Socialni kurz se vrši vsak ponedel- lje na Jurčičevem trgu št. 3. II. nad- stropje.

Ij **Za kaplana k sv. Jakobu** pride č. g. Krische, kaplan v Vodichah.

Ij **Petindvajsetletnica.** G. Leopold Werzak, strojni stavec in dolgoletni predsednik »Društva kranjskih tiskarjev«, je dovršil danes, 3. marca 1915 petindvaj- setletnico svojega službovanja v »Katoliški Tiskarni«. Bil je z izjemo nekaj let ves čas točen in vester »Slovenčev« stavec. Prav iskreno mu čestitamo ob jubileju truda- polnega dela ter mu ključemo: Še na mnoga leta!

Ij **Pozor!** Stranke opozarjamo, da je danes potekel rok za oddajo izkazov o brezdelnosti. Kdor je na to dolžnost poza- bil, naj izkaz takoj jutri prinese na »Mestno posredovalnico za delo in službe«, ker sicer zapade kazni.

Ij **Oglašil se je četovodja Janko Jerše**, 5. stotinja 17. pešpolka iz Ljubljane po preteku 7 mesecev iz ruskega ujetništva. Bil je kot ranjenec ujet. Nahaja se v guberniji Voroneski, Go- rod Birjuč.

Ij **Prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo** vabi na predavanje, ki se vrši v društveni sobi jutri t. j. v četrtek ob pol 8. uri zvečer. Predaval bo g. kaplan Gogala. Po predavanju seja obeh od- borov.

Ij **Zasilni rezervni bolnici št. 2** (Št. Jakobska šola, šolski kuratorij, šola na Cojzovem grabnu in I. drž. gimnazija) je v mesecu februarju poslanih precej daril. Vodstvo imenovanega zavoda se tem potom kar najtopleje zahvaljuje vsem darovalcem darov ter se najtop- leje priporoča tudi v bodoče zlasti za bližujoče se velikonočne praznike.

Ij **Smola kurjega tatu.** V Zatiški ulici št. 1 je začelo minoli teden zmanjkovati kokoši, ne da bi se moglo priti tatu na sled. V petek zvečer se je pa to vendar posrečilo. Ko je namreč že precej pozno zvečer gostilniška služkinja začela v kleti kokotanje kokoši, je naglo stekla pogledat kaj je in zapazila v kotu stati nekega mo- škega. Zares pogumnemu dekletu pa ni skočilo »srce v klike«, marveč se je spu- stila v nepovabljenega obiskovalca in ga zgrabila z vso močjo. Pri tem jo je hotel nočni gost udariti, kar pa pogumnega de- kleta ni prestrašilo, marveč je še bolj na- pela svoje moči ter začela klicati na po- moč. Na njeno klicanje na pomoč in kurje kokodajanje so takoj prišli na pozorišče hišni stanovalci, druge služkinje in gostje iz gostilne ter ga obkolili, da ni mogel po- begniti iz kleti. Možakar je mirno obstal, kakor lisica v pasti, začel nekaj jecljati in prositi milosti. Posvetovanja ni bilo treba dosti in »nagli sode« je izrekel kratko ob- sodbo in jo izvršil takoj: »Po stražnika!« In res je v kratkem času prišel mož po- stave in odpeljal neznanca, ki je dejal, da se piše za Zaplotnika, na policijsko ravnateljstvo, ki ga je oddalo sodišču. Ka- kor čujemo, je možakar tam dobil šest tednov, njegova ljubica pa, h kateri je pri- našal pokradeno kuretnino, da mu jo je in sebi seveda pekla, tri dni zapora. Tako je pogumna služkinja rešila kokoši prežgod- nje smrti. strank v hiši pa znatne škode.

Nemške podmorske ladje na delu.

Rotterdam, 3. marca. Dosedaj je bilo 26 ladij v angleških vodah torpediranih.

Angleška pripravlja državni preobrat na Portugalskem.

Dunaj, 3. marca. Angleška je z vlado Castra na Portugalskem nezadovoljna. Pripravlja državni preobrat na korist biv- šega kralja Manuela. Portugalska vlada je odredila vse varnostne odredbe.

Novo obsireljevanje Dardanel.

Carigrad, 2. marca. Glavni stan poro- ča: Sovražno brodovje je danes skozi tri ure brez uspeha obstreljevalo Dardanele. Moralo se je umakniti. Istočasno je sovraž- no brodovje obstreljevalo naše postojanke v zalivu Saros, a tudi brez uspeha.

PRIPRAVLJENE ČETE PRED DARDANE- LAMI.

Atene, 3. marca. Zavezniki imajo pred Dardanelami pripravljene čete, da jih iz- krcajo. Tudi Turki so zbrali znatne čete.

Iz vojne.

Je le razlika

med avstrijskimi in ruskimi vojakl. Meseca decembra pretečenega leta pri- valila se je ruska vojska tudi v zgoraj imenovano ogrsko vas, v kateri žive Slovaki. Priplazili so se v vas na večer — počasi in silno previdno — prav ka- kor lisjaki. Vsakega moškega so najpr- vo vprašali, če je vojak in če ima orož- je. Silno jih je tudi skrbelo, kje se drži naša vojska. Ko so zvedeli, da jim mo- mentano ne preti ravno nevarnost, so postali takoj silno domači, t. j. vse je bilo njih. Odpirali so omare in omari- ce, prebrskavali po skrinjah in raznih kotih in kar so našli količjak vrednost- nega, je zginito ali takoj po grlu ali pa se je spravilo v krušno torbico.

Ljudstvo naše pa je to početje prav nezaupljivo in mrko gledalo in ni mo- glo verjeti ruskim pravljicam o dobroti carja, ki bode vse povrnil in jih tudi bogato nadaril. Mislilo si je, če bi bil car tako dober, zakaj jim ne pošlje be- lega in dobrega kruha, da bi si ne lo- mili zob ob črnem in tako trdem su- šencu, da ga je težko nalomiti s kle- ščami. Naš komis je baje proti ruske- mu — potica! Pa tudi druga hrana na- šega vojaštva je mnogo boljše od rus- ke. Naše vojne kuhinje imajo po tri kotle in se lahko kuha v enem meso, v drugih dveh prikuha. Ruske imajo le en kotel in se v njem kuha meso, riž, zelje, fižol, ričet, pandruki (krompir) itd. Prav kakor pri nas doma za pra- žiče. Pa saj Rusom tekne taka piča! Ko so prišli v vas, so kar planili po po- minjku, v katerem je bila svinjska piča. Gospodinja, ki je to gledala, se kar ni mogla načuditi temu. Kradli so tudi testo in moko, če so jo kje dobili. Pri nekem kmetu so imeli slučajno na klopi moko in na peči testo. Kmalu pa je oboje zginilo. Da bi bili plačali — se še zmenili niso. Kokoši, gosi — da ce- lo prašiči in teleta niso bila varna pred njimi.

Umevno je tedaj veliko veselje va- ščanov, ko so po osmih dneh prikora- kale v vas naše čete. Rusi so bili namreč zginili ponoči — tiho, kakor so bili prišli. Ljudstvo je bilo tega dogod- ka tako veselo, da je takoj odprlo skri- te shrambe in je našim vojakom daja- lo hleba, mleka, sira, jajca itd. Pa to revno ljudstvo, ki ga sedaj mi takore- koč živimo. Iz naše vojne kuhinje po- šiljamo po hišah juho, meso, kavo in še marsikaj. Zadnje čase ima naša vojs- ka dobro hrano in dovolj kruha — ni nam treba krasti kakor Rusom — je te- dad med nami in Rusi velika razlika, razlika, ki temelji v avstrijski in ruski kulturi. Ko odhajamo iz vasi, v kateri smo bili dalj časa, ljudstvo joka; a ko so šli Rusi in prišli naši, je ukalo. Pa še drugič kaj.

Marijin družbenik na bojnem polju.

Jožef Prelesnik iz Kompoli, član dobrepolske Marijine družbe in sveto- vavec, je pisal svojemu prijatelju s se- vernega bojišča:

Jutri je praznik Brezmadežne. Člo- vek šele takrat čuti, kakšnega pomena je ta praznik, ko je daleč od rojstnega kraja in ne more storiti tistega, kakor prejšnje čase. Kako hrepeni srce po ne- beški jedi, ali ni mogoče vstreči. Tolaži me, da sem v prejšnjih časih šel več- krat in bom mogoče še pogosto hodil k sv. obhajilu; bo pa takrat z večjim hre- penenjem in spoštovanjem sprejeto.

Za sedaj pa ne morem drugače, ka- kor da se izročim Brezmadežni in pri- poročim Vam, ki lahko opravljate mo-

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporočila se
solidna tverka

MARIA GÖTZL, Židovska ulica šteč. 8.

specialno damskih svilenih klobu-
kov in čeple v najnovejših oblikah

423

Vnauja naročila obratom pošte in na izbero.

Popravila starih
se lahko prejema.

litev, da me bo varovala še naprej, kakor me je do sedaj. — Z Birtovim Francetom sva bila dosedaj skupaj pri kompaniji. Zdaj je pa šel k drugi kompaniji. Ne bodeva več vkup, pa vse eno se bodeva še včasih videla. Skrbiva drug za drugega, kar največ mogoče in če Bog da, tudi zdrava skupaj domov prideva. Dozdaj sem bil vedno zdrav in sem še. Prav hudega še tudi ni bilo, samo malo mrzlo je, pa se že prestane. Ni se treba preveč bati, se bode že vse dobro izšlo. Prej pa ne odnehamo, da je zmaga naša in če Bog da, tudi bo, čeravno malo težje, samo da bo. — Sprejmi srčne pozdrave iz daljave in jih raznesi na vse strani od Josipa Prelesnika.

Dluha Lika, dne 18. febr. 1915.

7 mesecev v vojni pa še vedno zdrav.

Matija Brulc z Griča pri Trebnjem, ki je že od začetka vojne na severnem bojišču, piše svojim starišem dne 2. februarja, da je še vedno zdrav in čvrst. Pravi med drugim: Zima je zdaj precej huda, a smo tudi primerno tople oblečeni. Ravno tako nam ne manjka živeža in nam ni treba stradati. Sedaj smo že 20 dni na enem mestu.

Vojni humor.

Neki vojak je takole pisal z bojnih poljan: Dragi prijatelji! Najprej te srčno pozdravim in ti pošljem tole valico na veselico in ples, ki ga sicer plešemo večkrat na teden, a nam ni nič kaj posebno povolji. Obenem ti naznamim, da sem napravil zdravilišče proti debelosti, v katerem se bodo do nedolžne dobe zdravile razne bolezni, na primer: izprižen želodec, preobila tolišča itd. V rokah imam na tisoče priznanih pisem. Samo par zaledov! Mož, ki je prišel sem in tehtal 100 kg. se je razbremenil v 14 dnevih za 40 kg, tako da tehta sedaj samo 60 kg. — Mož, ki mu ni prej pečena piška dišala, in kateremu želodec ni prebavljaj, je dobil čez pet dni do jedi tako slast, da je užival pečeno krompir brez soli pa s kožo vred, da je bilo veselje. —

Navodilo, po katerem se mora vsako v zavodu ravnati: Izprehodi v zavodu so natančno zaznamovani. Bog ne daj, da bi jih kdo do pičice ne izvrševal, zakaj z ruske strani brije ostra burja, ki trga telo in konča zdaipazdaj s smrtjo. V takih trenutkih je najboljša naprava »nieder«, dokler se piš ne poleže. Če se komu kaj pripeti, ga sigurno odnese na varno v sanitetni oddelk, ki je prav zmeraj pri rokah. — Upam, da boš moj zavod svojim znanem in prijateljem priporočal, za kar se ti izrečno priporočam vdani J. G.

Humor v strelskem jarku.

Mlad nemški poročnik, ki že od septembra leži v strelskem jarku na francoski zemlji, piše svojim domov:

»Sedaj pa Vam moram povedati nekaj svojih življenskih navad, ki sem se jih navzel in so mi tako prešle v meso in kri, da jih mislim tudi doma ohraniti. Povem Vam sledeče:

1. Spim na slami; pa vedno mora biti v nji nekaj debelih kamnov, ker drugače ne morem zaspati.
2. Moje jedilno orodje je samo žepni nož.
3. V »hiši« morem hoditi samo s čepico na glavi.
4. Umijem se pošteno samo vsake tri ali štiri dni in takrat moram brez-pogojno rabiti kuhhalno pripravo za umivalnik.
5. Da si bom nadomestil tako neobhodno potrebno bivališče v strelskem jarku, bom doma stanoval pod mizo. Seveda bo morala imeti miza ostre roglice, da bom tu in tam zadela vanje z glavo.
6. Če grem na obisk, imam navado vzeti s seboj vedno stol, taso, kozarec

in svetilko. Prosim, da moje znanke posebno na to pripravite.

7. Nad mojim slavnatim ležiščem mora biti napravljena pršna naprava, ki v gotovih presledkih kaplja.

8. Za dobro spanje potrebujem naprave, ki goljufivo posnema gromenje topov in tuljenje granat in iznajdbo take naprave Vam posebno polagam na srce.

Slovenski zemljevid Evrope. Dolgo pričakovani zemljevid Evrope, ki ga je objavljala »Katoliška Bukvarna«, je sedaj izšel. Nihče ne more presoditi, koliko truda in stroškov je povzročil zemljevid založništvu in izdajatelju. Sedaj pa, ko imamo pred seboj dovršen zemljevid, vidimo, da je ta trud obrodil tudi najlepše sadove. Sedaj šele moremo presoditi, kaj vse nudi ta zemljevid. Človek bi ne verjel, da je mogoče tako velikansko množino imen: mest, vasi, gor, vod, in drugih podrobnosti, kakor jih nudi Evropa, tako pregledno in jasno razvrstiti na omejenem prostoru. Četudi je zemljevid zelo velik, in sicer 1 meter 15 centimetrov širok in 86 centimetrov visok, je vendar prostor za tako število imen omejen. In ravno preglednost in natančnost sta prvi vrednosti tega zemljevida, ki jih ima v toliki meri, kakor noben drug zemljevid Evrope. Ob robu ima specialne zemljevide, posebno izvenevropskih delov sveta, ki igrajo v današnji vojski kako vlogo, n. pr. osrednja Azija s Kiaočavom in Japonsko, turško-rusko ozemlje v Aziji, nemške kolonije v Afriki, nemška posestva v Južnem morju, Sueški prekop itd. Za orientacijo in lažji pregled svetovnega položaja je uvrščen tudi zemljevid celega sveta. Za izobraženca, kakor tudi preprostega človeka bo zemljevid enako pregleden in jase. Kjer se je zdelo potrebno, so se navedla poleg slovenskih tudi nemška imena. Ne samo za orientacijo in zasledovanje vojnih dogodkov, temveč za vsako zasebno in javno porabo bo ta zemljevid nudil najlepši pregled; zaradi velike oblike bo seveda najboljše služil na steni. — Velika prednost je tudi nizka cena, ki je določena temu zemljevidu, velja namreč samo 2 K 40 vin., po pošti 20 vinarjev več. Dobi se tudi nalepljen na platno z palicami za ceno 6 K 50 vin., zložljiv v žepno obliko 6 K.

Zemljevid Evrope velja za naročnike »Svetovne vojske« samo 1 K. Priložen bo 10. sešitku »Svetovne vojske« z računom in s položnicno vred. Ker ta cena ni v nobenem razmerju s trudom in stroški, ki jih je zahtevala dobava zemljevida, naj dodaj vsak naročnik še 6 vinarjev za stroške pošne hranilnice in nam dopošlje 1 K 6 vin. Pripominimo pa, da dobijo samo naročniki 10. sešitek s pridejanim zemljevidom, zaračunjenim za znižano ceno. Nenaročniki morejo zemljevid posebej kupiti in zanj navadno ceno plačati.

Prosto je pa vsakemu, da se naknadno naroči na »Svetovno vojsko«; v tem slučaju plača za prvo četrtletje 3 K, za drugo četrtletje pa 4 K z zemljevidom vred. — Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki
3409 fotografiji 3400

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ul. a 34a.

150

Globoko potrži, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je Bog Vsemogočni našega ljubljenega so-proga, očeta in strica, gospoda

Josipa Jerina

hišnega posestnika

dne 3. marca, večkrat previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 58 let, poklical k Sebi v boljše življenje.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek dne 4. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Karunova ulica 16, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Ljubljani, dne 3. marca 1915.

Žalujoči ostali.

Kuharica

želi službe, najraje v kako župnišču na deželi. Naslov pove uprava lista pod št. 414. (Znamka.)

Mlado dekle

šivilja, želi dobiti primerne mesto. Oglasi: »Jugoslov. Strokovna Zveza«, Ljudski dom, Ljubljana. 456

Kuharica

vdova, večja vsega gospodinjstva, išče službe pri kaki boljši rodbini brez otrok, najraje pa h kakemu č. g. župniku. Naslov na upravo »Slovenca« pod št. 457. (Znamka.)

Med

trčan, zajamčeno čist
v dežicah s 4 1/2 kg
vsebine razpošilja po
K 9.40, temen po K 8.50

Čebelarica 3944
Ilirska Bistrica.

Proda se dobro ohranjena, kompletna

postelja, nočna omara in
omara za obleko.

Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 459.

Sprejme se

krojaški pomočnik

za navadno delo Fr. Malavašič, Vrhnika.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. s. dež. živl. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149.—
Stun e garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.996.17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66
Kdor namerava življensko zavarovanje, naj se v lasno koristi obrne do gori imenovane po.ružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

2171 Spodobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejšimi pogoji.

Odda se takoj dobro vpeljana večja

trgovina

z mešanim blagom blizu Ljubljane v najem. Cenj. ponudbe je poslati na upravo »Slovenca« pod št. 441.

Novo izšlo! Novo izšlo!

Sloviti 389

Favorit-
modni album

za pomlad in poletje 1915 in

Favorit mladinski album
in album za perilo

kakor tudi vsi novi kroji so v
zalogi pri tverdi

M. Ranth

Ljubljana, Marijin trg.

Glavno zastopstvo za Favorit za Kranjsko

Favorit modni album, cena 95 vin., po
pošti K 1.05; Favor t-mladinski (perilo)
album, cena 95 vin., po pošti K 1.05.

Trgovski pomočnik

dobi takoj službo

v G. spodarskem društvu v Trnovem na Notranjskem.

Mesečna plača po dogovoru. Prosto stanovanje. 447

Kuharica

srednje starosti, želi službe; gre tudi na
deželo. Vstop lahko takoj. Naslov pove
upravnistvo »Slovenca« pod šteč. 450.
(Znamka za odgovor.) 450

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašel, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsa, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno oledha naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
a K. 4.—